

ASTRA

Samhälle — Kultur — Feminism

SEXUALITET & INTIMITET

#1 — 2022

⁵
Dikt
Sara Hallström

⁹
Åtta sonetter om intimitet av William Shakespeare
Tova Gerge

¹²
Soft Craft
Kaitlyn D. Hamilton

¹⁸
Den kastrerade madonnan
Emma Strömberg

²²
Like Air Like Dust (working title)
Isa Lepistö

²⁷
Minnen ut ur garderoben
Mai Palmberg

³²
Dikt
Linnéa Enström

³³
Om asexualitet i queera sammanhang
Sam

³⁶
Hur vi finns
Juliet Atto

⁴⁰
Dialog mellan Rosanna och Mathias
Rosanna Fellman & Mathias Rosenlund

⁴²
On the composition of closeness and setting ourselves free
Leila Inanna Sultan

⁴⁶
Mújde Ar – en motståndets kvinna
Aylin Unal

⁵⁰
Maria och Lisa
Lisa Carlsson & Maria Dalnäs

⁵²
Älgkött
Lo Ragnar Lindström

⁵⁵
VERY VERY GAY INTENDED i-viii
Sandra Holmqvist

⁵⁹
Ordlista

u håller i (eller blir du hållen av?) det första numret av Astra för år 2022, som förhoppningsvis kommer samtidigt som våren börjar kika in genom fönstren. Kanske sitter du till och med någonstans utomhus i solen och läser de här raderna (hoppas).

Numret du just ska ta dig an (om du nu är en sån som läser kronologiskt och har börjat i den här änden av tidningen, och om det inte snarare är numret som kommer ta sig an dig) har det dubbla temat *Sexualitet och intimitet*. Det var läsarna som röstade fram det när vi frågade på Instagram i vintras vilket tema de ville se (kanske var du en av dem som röstade?).

För mig som redaktör har arbetet varit extra roligt just för att temavalet kom från läsekretsen, det kändes liksom som om du och ni var med mig i arbetsprocessen. Tack. Det är bland det finaste jag vet när jag märker att läsarna är engagerade i Astra, att tidskriften är viktig.

Om du läser vidare kommer du möta både explicita sexskildringar och ärliga dialoger om sex och relationer bland bidragen. Det är svettigt, kladdigt, svårt och underbart. Och nära. Och klokt förstås. Som alltid är jag imponerad av djupet och komplexiteten i skribenternas ord.

Du kommer möta frågor som "hur vet jag om hon fattar att jag flörtar när jag inte vågar fråga rakt ut?", "hur vet jag vad jag vill och vad mina sexuella preferenser är?", och "är det okej att låta bli både att ligga och att dejta?". Du kommer stå öga mot öga med längtan efter att allt avstånd ska upphöra och smärtan i att det kanske aldrig kommer vara möjligt. Som **Tova Gerge** skriver i inledningen till sina översättningar av åtta Shakespearesonetter: "Varför kan jag aldrig genomtränga dig helt? Varför kan du aldrig enbart finnas på min huds och min texts insida?"

Jag tycker om att hitta röda trådar mellan bidragen. Tillsammans bildar de ju en sorts helhet, en kollektiv omfamning av den övergripande tematiken.

Några av de trådar jag kan urskilja i det här numret är viljan att (åtminstone iscensätta att) äga eller bli ägd, en stor medvetenhet om språk (och dess möjligheter och omöjligheter när det kommer till att skildra sex och intimitet, ge agens, skapa överenskommelser och möten), läkning och lagande – både genom sex och genom andra former av intimitet, kroppslighet, kreativitet och skapande. Att göra upp med en konservativt religiös uppfostran. Tillhörighet. Sårbarhet. Queera gemenskaper och behovet av att syna normer inom dessa queera gemenskaper, göra dem mindre homogena.

Nu har det rå-grå-våta februarirusket utanför mitt fönster övergått i försiktigt solsken och molnfluff. Det är dags för mig att lämna skrivbordet en stund. Är det dags för dig att låta vårnumret ta dig i besittning?

— *Elliot Lundegård*

ASTRA

Samhälle — Kultur — Feminism

TALLBERGSGATAN 1/175 HELSINGFORS 00180 FI

www.ASTRA.FI

[www.FACEBOOK.COM/TIDSKRIFTENASTRA](https://www.facebook.com/tidskriftenastra)

[www.INSTAGRAM.COM/TIDSKRIFTENASTRA](https://www.instagram.com/tidskriftenastra)

www.ASTRA.FI/PODD

CHEFREDAKTÖR

Elliot Lundegård (astra@astra.fi)

ART DIRECTOR

Roby Redgrave (ad@astra.fi)

ADMINISTRATIV SEKRETERARE

Matilda Jäderholm (pren@astra.fi)

STYRELSE

Tom Kettunen (ordförande)
Fanny Bruun (vice ordförande)
Mathilda Åman
Arseniy Lobanovskiy
Kira Björklund
Sara Nyman
Corinne Mustonen
Nadia Korkman

Du får kontakt med styrelsen genom att mejla dem på styrelse@astra.fi

Astra es ut av Utgivarföreningen för tidskriften Astra rf.

MED STÖD AV

Konstsamfundet, Oskar Öflunds stiftelse, Stiftelsen för Tre Smeder, Svenska kulturfonden och Centret för konstfrämjande

Medlem i Tidskriftscentralen

TRYCKERI

Grano, Helsingfors

ASTRA OCKSÅ DIGITALT
MER INFO:
ASTRA.FI

ANNONSERA I ASTRA

(På priserna tillkommer moms 24%)
Helsida: 350€
1/2 sida: 200€
1/4 sida: 100€
1/6 sida: 50€

MEDVERKANDE

ASTRA #1 2022

Juliet Atto
Lisa Carlsson
Maria Dalnäs
Linnéa Enström
Rosanna Fellman
Amy Gelera
Emma Johansson
Mathias Rosenlund
Tova Gerge
Sara Hallström
Sara St. Clair
Kaitlyn D. Hamilton
Sandra Holmqvist
Iisa Lepistö
Lo Ragnar Lindström
Mai Palmberg
Roby Redgrave
Hanna Stenman
Emma Strömberg
Leila Inanna Sultan
Aylin Unal
Hanna Valle
Sam

SPRÅKGRANSKNING

Kaitlyn D. Hamilton
Sandra Holmqvist

TYPSNITT

Armand Grotesk av Charlotte Rhode
Ænimal Soul av Leah Maldonado
Compagnon av Chloé Lozano
Juliette Duhé, Léa Pradine,
Sébastien Riollier & Valentin Papon
Fittika Goza av Alit Suarnegara
Fraunces av Phaedra Charles
& Flavia Zimbardi

BILD PÅ OMSLAGET

Emma Johansson

Emma Johansson @emma.sonson är en konstnär som arbetar med animation och illustration i Helsingfors. Hennes favoriter för tillfället är havssniglar, färgkombinationen rosa och orange, mandarindoft och simhallar.

PRENUMERATION (4 NR.)

Finland: 45€
(Studerande/Pensionär/Arbetslös): 35€

Övriga Norden: 52€
(Studerande/Pensionär: 45€)
Övriga världen: 55€
(Studerande/Pensionär: 50€)

GÅVOPRENUMERATION (4 NR.)

(för dig som är prenumerant)
Finland: 35€
Övriga Norden: 45€
Övriga världen: 50€

Donationsprenumeration: 80€

Den röda tråden är transparent

En ständig stråle klart vatten

En fallande klump saliv

En svettig tröja som blir blötare

Dimensionerna av ett vatten

Stoppat i olika små behållare

Linje av tårar

Sekret utan hemligheter

Hängande snor i in- och utandningar

Det färglösa kisset hos den som är duktig på
att dricka

Dela mig i två

Och fortsatt dela

Drömmen om helhet ska inte utplåna bitarna

Knäböj för att rengöra kroppen intill

Gemensamt var den sortens nära kontakt med
linoleum och trä

Den upprepade cirklande pressande rörelsen

Olikt var tiden

Begäret, adressen, för vem det ska krypas

Gemensamt var ett skimrande slem

En förbundenhet och en solidaritet

Du kan ta på det med fingrarna eller tungan

Du kan beskriva det med ord

Men juridiskt sett existerar det inte

Det kan bara skyddas av oss

Ofta återvände jag till de trånga minnena av er

När jag låg under täcket på kvällen och min vilande kropp
formulerade minnet av era kom rummen tillbaka

Gemensamt var viljan till ommöblering

Upprättandet av nya regler

Återta möjligheten att bli sammanblandad

Återta delarna, styckena, tunnelseendet

Låg vid golvbrunnen och drack smutsvattnet från ert bad

En tunn jämn stråle av ljud och vätska blandad med förväntan

Smutsen har separerats från en kropp för att nå en annan

Återta möjligheten att bli sammanblandad

Drömde att ni baddade min mun med svamp

Så mjukt att det gjorde ont

Drömde att ni styrde mitt huvud, att min kropp följde efter

Öppningar tvättade med spott

Hål slickade med förståelse

Ofta återvände jag till de trånga minnena av er

Vattnet byter namn när det ändrar form

Vården byter namn

I cirklar mellan omsorg och service, utplåning och återfödelse

Borstar och svampar med olika grad av hårdhet,
tillverkade för olika sorters djur

Tillverkade av olika sorters djur, i olika färger och
former

Gemensamt var hur en sida var mjukare och den
andra hårdare

Gemensamt var den sortens synliga gräns dragen
genom föremålet

Jag ville bli sedd av dig så

Att jag bara hade två sidor och att du behövde
undersöka båda mycket noga

Prova om de verkligen var så mjuka och så
hårda som utlovats

Om de kunde göra nånting så rent

Åtta sonetter om intimitet av William Shakespeare

TEXT Tova Gerge

I slutet av sommaren 2021 började jag göra någonting som jag skämtat om sedan jag var tonåring: tolka **William Shakespeares** sonetter till svenska. Det fick mig att på nytt förstå hur mycket dessa dikter betytt för mig, som skrivande, läsande och älskande.

Shakespeares sonetter betyder mycket för många. För vissa är de politiska chiffer som kommenterar dåtidens stora händelser. Andra använder dem som nycklar till frågor om vem författaren var, vilka som var hans vänner och vem han låg med. För mig är de stora kärleksdikter, vars intensitet förmår upphäva avstånd av olika slag: inte minst

mellan jag och du. Jag har här valt åtta sonetter som berör mig på det sättet.

Sonetterna är numrerade efter den ordning de först publicerades i. Men jag ställer dem inte i nummerordning när de är utplockade såhär. Jag bygger istället ihop dem till en ny kropp, ordnad så som jag uppfattar att sonetterna i sin helhet är ordnade: tematiskt och språkligt associativt, hela tiden avsiktligt i förhållande till varandra, i dialog med varandra, som i relationens flöde.

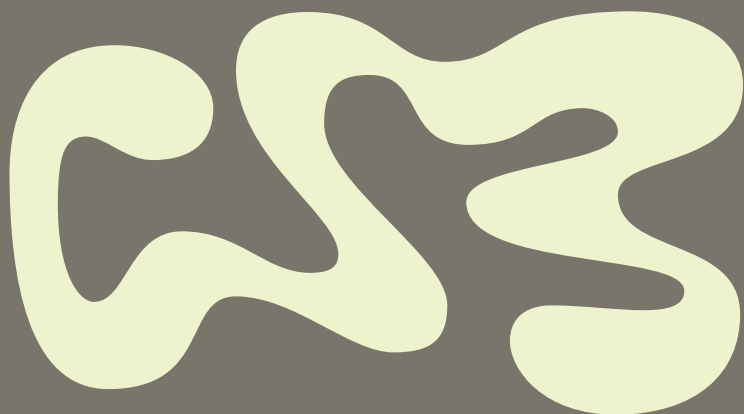
När vi står här genom varandra – jag och Shakespeare – låter vi begäret till den

andra börja i bröstkorgen. Det är en både metaforisk och konkret bröstkorg. Den innehåller andning, hjärtslag, möjligheten till tal och kyssar. Den är också en kista som går eller inte går att stänga. Den innehåller känslans och begärets andning. Bröstkorg mot bröstkorg berättar dikterna om ett jag och ett du som uppgår i ouskiljbara enheter för att sedan tvingas falla isär, återupprätta skillnaderna. Rörelsen in i och ut ur varandra, som ett utvidgat hjärtslag, blodomlopp.

Att tolka dessa dikter erbjuder nåden och plågan att få spegla en annans röst i min egen, föreställa mig, projicera. Fast Shakespeare är död kommer han till motspänstigt liv i mig, motspänstigt därför att han inte alltid skriver idéer eller språk som helt går att omvandla till mitt. Jag måste, nej, jag vill, låna ut mig till honom också. Tillåta mig att bli hans objekt, som han mitt.

I textlagren och läsanderelationen finns sexualitet nedpackad: explicit, men också dold. Eller läser jag in den, bara för att jag är pervers? Är det hans blinkning, hans perversion i texten, eller min? Kanske bådas? Bådas förmåga att skapa närhet genom text, sex och kropp, bådas förmåga till hänförelse. Och i samma rörelse, bådas stora sorg över att ägandet som finns i begäret i slutändan är dröm, fiktion. Och även om det på just så flyktiga grunder har byggts kejsardömen, så kommer de också att raseras. Varför kan jag aldrig genomtränga dig helt? Varför kan du aldrig enbart finnas på min huds och min texts insida?

Att leva i en intimitet med en annan människa – låta sig bli känd och låta sig känna i en aldrig fullständig karta – är rytm, andning. Med små hack. Jag tillåter mig att tolka hacken i rytmen som avsiktliga, nödvändiga. Ingen viktförskjutning i det här språket är slump. Skavet är musik. Shakespeare vänder sig in mot instrumentet, jag mot honom.

48

Med varsamhet gick jag med mitt bagage,
Varenda småsak var i tryggt förvar,
Mitt oslitna väl skyddat från slitage
Från den sorts falska hand som bara tar!
Men du, som får juveler att bli damm,
Mest värd, min tröst, och nu min oros mitt,
Det bästa, käraste, håller jag fram,
För varje simpel tjuv att ta som sitt.
Ingen kista finns som jag kan stänga,
Och den jag har finns bara känslor i,
Dörren till mitt bröst låter jag svänga,
Du kommer och du går, och du är fri,
Jag bävar för att du blir stulen där,
Den ärligaste stjal när vinst är kär.

52

Jag är som rik, vars nyckel saligt kan
Nå in till ljuvlig skatt som inlåst sparas,
Men bara tittar på den lite grann,
Så sällsam njutnings fina spets bevaras.
Och festers sällsynthet med högstämd ton,
Får också komma sällan på ett år,
Juveler sprids i gles dekoration,
Och smyckets mitt där centerstenen står.
Så innesluts du i min tidsrymds skrin,
Och göms, som garderoben gömt den dräkt,
Som på en särskild dag blir särskilt fin,
Och stolt viks ur sitt fängsel, nyutsträckt.
Ditt värde omfattar ett rikt förlopp,
Att ta dig är triumf, att längta, hopp.

31

Din bröstkorgs alla hjärtan gör mig hel,
De fattades, jag antog att de dog;
Men Kärlek finns där, Kärleks varje del:
De vänner som jag trodde graven tog.
Så har helig, underdånig gråt förötts
och stulits av min kärleksreligion,
För döda vänner som nu återfötts,
När vad jag miste dolts i din person!
I din grav lever kärlek hundrafalt,
Där älskare från förr har hängt sin krans,
Av sina delar av mig gav de allt,
Nu tillhör allt dig, allt som förut fanns:
De bilder som jag älskat syns i dig,
Och du (med dem) har allt av hela mig.

33

Så många strålande morgnar har jag sett
Smeka längs bergens topp med furstlig min,
Kyssa, med gyllne läppar, en grön slätt,
Blek ström blir guld i den himmelska alkemin;
Men kort därpå far låga mörka moln,
I fula streck längs himlens ansiktsdrag:
Och världen vill den fjärma sig ifrån,
Stjäl sig osedd bort mot väst med obehag:
Likadant sken han, min sol mot pannans skinn,
Så varmt och starkt och segervisst brann han;
Men ack, en timme bara var han min,
Därefter blev han molntyngd, ja, försvann.
För det börjar min kärlek inte tvina;
Solbarn lämnar fläckar, himlens sol har sina.

34

Hur kan du lova vackert väder när
Du får mig att gå ut utan min rock,
Och skickar låga moln till dit jag är,
Ditt glitter dolt i rutten rökig skock?
Nu räcker inte lite molnbräck som
Vill torka bort allt regn och stormens slag,
Den salvan talar alla illa om
som läker sår, men inte obehag:
Och inte botas sorgen av din skam;
Din ånger gör ju knappast skadan hel:
En dyster felare är ohjälpsam,
För jag bär korset av ditt stora fel.
Men gråt de pärlor kärlek faller ut,
Dess rikedom ska sona ont till slut.

120

Att du var hård en gång gynnar mig nu:
Jag kände sorgen hugga ut sitt håll,
Den böjer mig mot det jag bröt itu,
Om jag inte är brons och hamrat stål.
För har du skakats av mitt ovänshugg,
Som jag av ditt, fan vilken tid du fått:
Och jag, tyrann, har inte ens ett dugg
Vägt in hur jag led då för dina brott.
Om plågonatten som vi haft fick minnas
Min känsla längst ner, av hur hårt sorg slår,
Och mjukhet strax därefter kunde finnas
Med ödmjuk salva för vårt hjärtas sår!
Skulden blir en lösensumma för dig;
Min löser din, och din får lösa mig.

23

Som skådisen på scen som brister i
Sin skräck och tappar rollen han har haft,
Som något vilt och fyllt av raseri
Blir svagt i hjärtat av sin styrkas kraft;
Så tillitsrädd är jag, minns inte mer,
Hur kärleksceremoniers ordföljd löd,
Och tycks i kärleksstyrkan brytas ner,
Tyngd under bördan av min kärleks glöd.
O! Låt min blick få talkapacitet
Och vittna stumt om språket i mitt bröst,
Mer månt om kärlek, ömsesidighet
Än tungan som ger mer och mer av röst.
O! Lär dig se min tysta kärleks skrift:
När ögon hör: en kärleksfull bedrift.

128

Du, min musik, när du spelar musik,
På träet som välsignat rörs till ljud
När ljuva fingrars ömma motorik
Gör strängackord som möter örats hud,
Väcks avund mot tangenterna som vigt
tar sats och kysser din hands lena del,
Min mun, som borde skörda lika rikt,
Blir röd av ditt och träets djärva spell!
Det kittlar, så de mer än gärna bytt
med knapparna där dina fingrars kliv
ömt vidrör dansande dött trä, på nytt
Välsignat mera än en mun vid liv.
De slippriga tangenterna trivs bra,
Så ge dem fingrar; läpparna tar jag.

Soft Craft

TEXT Kaitlyn D. Hamilton
ARTWORKS Sara St. Clair

In November 2021, artist-in-residence Sara St. Clair sat down with TUO TUO cofounder Kaitlyn D. Hamilton during their final studio visit to talk about the artist's work.

KAITLYN: So, since you've been in residence at TUO TUO we've talked about how your dream rhythm has changed here. You remarked on the new quality of your dreams, especially their vividness. And I've been meaning to ask, have your dreams also impacted your practice or the work you've been developing while in residence?

SARA: Yes and no. I've been left with an emotional residue and this has pushed me to look at certain themes more closely: thematic emotions on repeat. There is a subconscious parallel to all of the work. I'm trying to address subconscious "hang-ups" and make them, not only conscious but physical. You can feel their weight and experience them in real space. My dreams tell me what I need to work on next, but it can be kind of frightening to tackle those territories because they're so deep-seated. And it's challenging to navigate intimate themes in art-making, to strike the right balance.

KH: This work has completely resonated with me, in all stages and forms. I realized immediately that I was fluent in the language of your work, even if I'd never encountered it before. One of the first things we recognized in each other – even before our first studio visit – was the terror of saying too much or getting too personal, the shame and humiliation of putting "the toothpaste back in the tube" after an overshare. Also, maybe some masochistic tendencies? I think that parallel was revealed pretty quickly.

This also brings us to some of the techniques you're using in your work with soft craft: macrame, tatting (lace), knot-tying and the undoing and unfolding process. I don't mean to be melodramatic when I say that your work is charged with the sensation(s) of survival.

SS: You know, for me, my knots did save me. When soft craft fell into my life, that was exactly what happened. I was so drawn to the repetitive process, and it came to me at a time when I was completely emotionally overwhelmed; I was trying to work through a lot of things that didn't make sense to me and that were very, very confusing. I found metaphors in this medium that helped me understand things that I'll maybe never be able to articulate.

KH: I've wanted to ask you about repetition. I see it alongside the elements of duration and endurance in your work with craft, but also performance. There is a slow and

arduous corporeal engagement with reality, and the sense that I get is... I'm not even sure how to say this, but that your practice allows you to slice through time and space, annihilating the clinging threads of "the past" and liberating a space of unbounded nothingness: freedom.

We've also talked about what happens to the body when our various trauma response(s) are activated, and I think this applies in the same way.

SS: I might start sounding like a broken record, but it's all lumped into the same pile. The emotional patterns that we create in ourselves: when you go to these places

mentally, it changes your emotional presence. Like, when you're trying to harness nostalgia, you'll perceive a different atmosphere, smell a different environment, or vice versa. You smell something and you're catapulted back in time. And nostalgia, I would argue, is an emotion.

The flip-side is that our nasty emotions do the same thing. For me, the trauma response is freezing, and I'll find myself stuck in that corporeal feedback loop. I'm trapped. I'm frozen.

KH: And this relates to the urgency in your work. If your body is stuck in a different time and place, even a self-induced parallel reality, it's an emergency. You're mitigating the fissures in your present experience that stem from (past) trauma and you've discovered a way to manipulate time and reality for your survival. This struck me right away, but again, it's very soft.

SS: I love to hear this. The performance that I did here, was focused on this sense of time or traversing history or reality. Because things can vanish in an instant, and you don't even realize it for years, maybe never. And that performative piece was really working with pinpointing a moment where my trajectory changed, my timeline changed, and my sense of time changed.

KH: The moment where you and your body entered dissonant timelines.

SS: Yeah and you know, not to like get into therapy, but that's something I worked with a lot with my therapist: emotional triggers and environmental elements that I can access in going back to the very moment, and recovering what I can of what was lost or taken or stolen. Where the cracks were made, like the piece where the tank top is frozen. Now, I'm able to go back and recover the garment, or the piece of me, and as it thaws I'm able to see it more clearly. As I spend more time with this thing, on some level I can better identify or resolve what happened. It's working to reclaim, or rebuild it for myself.

KH: Wow, I'm so glad it snowed while you were here. [laughing]

SS: Yeah, so literal. [laughing]

Again, with examining the inherited versus fabricated, it's fast. One is instantaneous. You don't even know it happened. And the other... you have to work really hard. It's slow. That's where the act of reclamation and the practice of tatting hold hands. Small movements: it takes a long time to construct anything of major significance, which is akin to recreating your own version of the truth, it's much harder than accepting what is given to you.

And what sort of just came to me is what I call inherited knots. I think you can inherit things from your lineage that you might not even consciously know about, and in the same way: you can be intimately connected to someone without the conscious experience of it. And it's not so uncommon, the experience of when our consciousness overrides our subconscious feelings. And I think that those conscious feelings, decisions, thoughts, words can really suppress the intrinsic connection to someone.

I have a series of poems I wrote that were centered around different interactions of knots. One example is a knot that wasn't chosen, but given or forced. Especially parental knots, one side might be too tight, and then the other side will want to retract from this... almost a strangulation, and then strings break, right? But there's still a part of you left in that initial intimate connection. Some people feel safe and secure in their knot and perhaps they stay tied to family or home forever. It could be security, or even being tied up and unable to move freely.

KH: I'd like to revisit some of your work we discussed at the beginning of your time in residence, it was an interview series you conducted as a part of a larger research project on the concept of virginity loss.

SS: I was interviewing friends, peers, students from class, etc., and asking questions about how they identified the moment.

KH: There are so many significant events that happen in our lives that we don't even realize the gravity of until after the fact, but others you prepare for the significance well in advance.

SS: These conceptual, personal timelines are important in my work. Especially what I've been working on here: I didn't realize what had gone wrong. Until a really long time after; I didn't realize the significance of it until a long time had passed.

And the interviews were surprising. Some participants described their multiple virginity losses or others that were sexless. I'll maybe just say the topic is very personal and

there were some unexpected, really intimate conversations. And it wasn't ever a one-sided experience, we bonded and a few times we became equals in the conversation, especially in those instances where we shared similar experiences with sexual abuse in early childhood. And that was sort of when it cemented for me: I can determine, I can make this mine. It doesn't have to be stolen, I can choose not to be a victim. It's like time work. We've had so many lives, take that however you want, but it's indicative of other realities, kind of sneaking back to you. You can have many different histories and narratives. You can write over them. You might have more control than you think.

KH: You are rewiring and overwriting. You've gone back in time through the body in this performative work. You've recreated the state where the body got trapped, or frozen in time. You've gone back into the same state, recreated the state, and then recreated the outcome. You create all of this bondage and restriction and then you set yourself free.

SS: Even if only the very small fragments, I can still feel those feelings and do the work with my body. There's so much that my body knows.

There was this moment where I was working with a therapist and my wrists began shaking, I felt energy like exiting through my wrists. Other times with my therapist I would start talking and feel as if I was choking.

KH: Not being able to speak, not being able to stay stop.

SS: Right. And the release comes not only through the body work or performance, but soft crafts, they are really laborious and indicative of how the ephemeral moments of physical motion can be internalized. There's a notion that's important for me, which is taking these moments and transferring them into monuments. ❁

Sara St. Clair is an interdisciplinary artist who utilizes traditional soft craft, performance, and installation to unravel and interpret mental and interpersonal textiles in order to understand our own constructions of reality via memory and the subconscious.

Kaitlyn is the co-founder of TUO TUO, an artist-led project space and residency located in a former village schoolhouse in rural Finland.

Den kastre- rade madonnan

TEXT Emma Strömberg

I

"I vissa skeden efter att man fått barn är mammaidentiteten väldigt stark och man kan känna att, kan en mamma ha sex ens? Det kan ta en tid att hitta sin nya roll både som mamma och som fru eller partner. Det kan vara väldigt svårt, jag kan känna, det här är ju fel för en mamma"

Så sade en av personerna bakom Svenska Yles podd Föräldrasnack i ett samtal med en sexualterapeut (avsnittet publicerades 23.8.2021 på Yle Arenan). Jag hajade till när jag hörde denna beskrivning av identitetskonflikt mellan ens sexuella varande och ens nya identitet som mamma (det är relevant här att det är fråga om just en "mammaidentitet" och inte omställningen till att bli förälder överlag). Sexualterapeuten bekräftade också denna konflikt som en naturlig del i processen att bli mamma: "Det är en jättesvår balansgång och kan ta lång tid".

När jag hörde detta avsnitt hade jag nyligen läst den amerikanska feministen **Adrienne Richs** banbrytande verk *Av kvinna född* från 1970-talet, där hon skriver om hur det patriarkala samhället avsexualiserat modern. Hon menar att det i upprätthållandet av en patriarkal kultur har funnits ett behov av att tämja kvinnan – som har den

otroliga makten att skapa liv – genom att göra en klar åtskillnad mellan sexualitet och moderskap. Som kastre-
rad madonna kan den (heliga) modern tryggt upphöjas på piedestal.

För att kunna hålla den omvårdande självuppoffrande modern åtskild från sexualitet har patriarkala samhällen delat in kvinnor i två kategorier: horan eller madonnan; antingen en sexuellt promiskuös "dålig" kvinna (älskarinnan) eller en anständig "god" kvinna (hustrun/modern). Jag reagerade på hur tydligt diskussionen i podden visade att det ännu finns idéer om att moderskap utesluter sexualitet, och hur det fortfarande skapar konflikter för kvinnor som får barn.

Trots att vi idag ser det som sunt att i sinom tid kunna förlika de olika rollerna som mamma och som partner i ett romantiskt-sexuellt förhållande, rör det sig fortfarande inom ramen för en borgerlig sedlighet. Mammor har alltså större svängrum idag jämfört med under tidigare århundraden, men måste ändå förhålla sig till en norm som kan överträdas. 68-rörelsens sexuella frigörelse har kritiserats av feminister för att inte ha inneburit en full frigörelse för kvinnor. När det kommer till kulturella

Ett för snävt språk kring sexualitet gör att vi har svårt att fånga upp den bredd och de nyanser som finns i våra erfarenheter.

föreställningar om vad det innebär att vara mamma, vilka lever kvar ännu idag, blir det lätt att instämma. Det är som om en viss konservatism slår tillbaka när en kvinna blir förälder. Då aktualiseras hora-madonna-dikotomin och blir laddad på grund av den moralism som fortfarande omgärdar moderskapet som samhällelig norm. Denna uppdelning stympar kvinnor och hindrar oss från att vara hela människor. Det är därför feministiska tänkare som **Iris Marion Young** och Adrienne Rich hävdar att kvinnor inte är fria förrän åtskillnaden mellan moderskap och sexualitet upplöses.

Ovan har jag främst behandlat hur den kulturella åtskillnaden mellan sexualitet och moderskap skapar inre konflikter för kvinnor när det kommer till att sammanfoga föräldraskap med ett sexuellt liv. I den här diskussionen har jag utgått från en förståelse av det sexuella som den erotiska akten mellan två vuxna. Men behovet att utesluta sexualitet från moderskap har också inneburit ett osynliggörande av hur sexualitet kan ingå i erfarenheterna av graviditet, förlossning och omvårdnaden av ett spädbarn på ett mångfacetterat sätt. Om vi öppnar för en bredare förståelse av hur sexualitet genomsyrar ens liv och tar sig olika uttryck och former utanför en genital- och orgasmfokuserad förståelse av sexualitet, kan vi få syn på och undersöka – utan att bli förskräckta – hur sexuella aspekter av ens varande finns med i graviditet, förlossning och i omvårdnaden av spädbarnet.

gång så enkel och så sann. Den visar det rent komiska i att en patriarkal kultur ändå till varje pris försökt hålla dessa åtskilda, med absurda följder som att kvinnor förväntas ha en on/off switch mellan att bröstet ska vara en erotisk kroppsdel i sexlivet med ens partner och fungera som en "neutral" nappflaska för ens baby. I denna föreställning objektifieras också bröstet: Istället för att vara en integrerad del av kvinnans kroppslighet blir bröstet antingen sexuella objekt (för ett manligt begär) eller ett instrument för babyns näringsintag.

En man som blir upprörd över att se någon amma i det offentliga rummet ger uttryck för det obekväma i att tvingas se bröst, som han vill bevara som ett sexuellt objekt, blandas med moderskap. Just för att bröstet är så laddade i skärningspunkten mellan moderskap och sexualitet vill Yong sätta amningen i centrum för att rasera denna åtskillnad och uppmanar till att: "... celebrat[e] breast-feeding as a sexual interaction for both the mother and the infant".

När jag försöker sätta ord på det spektrum av kroppsliga känningar som jag upplevt i amningen märker jag hur svårt det är att beskriva de upplevelser som har med sexualitet i någon form att göra på ett sätt som verkligen fångar vad det handlar om. Jag blir väldigt medveten om hur vårt språk kring det sexuella genast får en in på spåret om behovstillfredsställelse; sexuell upphetsning som ska leda till orgasm. Ett för snävt språk kring sexualitet gör att vi har svårt att fånga upp den bredd och de nyanser som finns i våra erfarenheter.

~~~~~

Kropp mot kropp. Hud mot hud. Det är så mycket kropp och hud mot varandra hela tiden. Den lilla munnen som frenetiskt söker bröstvårtan och suger tag. Bröstet är fyllda av mjölk. Det känns skönt när bebisen börjar suga och jag känner hur trycket i bröstet börjar lätta och mjölken rinna till.

III

Jag grubblade en del under min graviditet över hur omställningen skulle fungera från att mina bröst har varit en primärt erogen zon till att de skulle få den helt andra funktionen att ge näring åt en baby. Frågan kändes inte direkt besvärande, men upptog ändå mina tankar – tills jag insåg att när jag tänkte så här utgick jag ifrån att det inte kan (läs borde) finnas en överlappning, och att det är själva idén om sexualitet som enbart genital och åtskild från alla andra aspekter av ens liv, som skapar dessa bryderier.

Iris Marion Young skriver att bröst är en skandal för patriarkatet eftersom de bryter upp separationen mellan moderskap och sexualitet. Denna utsaga är på samma

Jag känner en ilning i underlivet när bebisen suger på bröstet.

De lugnaste stunderna är när bebisen ammar. I början känns det som att de flesta gånger jag kysser E är när jag samtidigt ammar.

E håller om mig i sängen och jag håller om bebisen. Det är så mycket kroppslig närhet.

Olika former av intimitet, närhet, beröring och sexualitet finns på ett kontinuum. Den explicit sexuella akten som strävar till orgasm (det behöver naturligtvis inte alltid vara så) befinner sig på ett kontinuum av olika former av närhet, intimitet och emotionell investering som inte har orgasmen som mål. Jag upplevde också ett kontinuum mellan den fysiska närheten och ömheten i parrelationen och den fysiska närheten och ömheten till bebisen.

Jag sover med bebisen i dubbelsängen, när hen vaknar och vill ha bröstet drar jag den lilla mjuka babykroppen tätt intill mig i en omfamning. Så somnar vi sedan om, båda liggandes på sidan med kropparna mot varandra.

När jag och min partner hade lite glesare sexliv i något skede i början av bebtiden kände jag att min mest fysiska och sensuella relation var till baby.

Graviditet, förlossning och den första tiden av omvårdnad av ett spädbarn sätter ens kroppslighet i förgrunden på nya sätt och nya former av sensualitet kan vara en komponent.

Det jag märker först är att bröstet sväller. Mina små bröst får en ny tyngd. Bröstvårtorna blir ännu känsligare för

beröring. Jag blir genast upphetsad om jag smeker dem. Jag känner mig sensuell med den fasta magen som putar mer och mer för varje vecka. När jag smeker magen rör jag mig själv, men samtidigt är det inte bara jag

När jag i efterhand skrivit om min förlossning har det väckt sexuella känslor hos mig. På vilket sätt är förlossningen laddad med sexualitet? Det är inte helt klart för mig. Det rör sig på en subtil nivå som kan vara svår att verbalisera. Men jag gör ett försök: Förlossningen är en extremt intensiv och kroppslig erfarenhet. Det var inte en explicit sexuell extatisk upplevelse, men ett intensivt nu som kännetecknar någonting som är väldigt kroppsligt, en jagupplösning som man också kan uppnå i sex. I ett tidigare skede av förlossningen, när vi ännu var hemma och värkarna inte ännu var så intensiva, upplevde jag direkt välbehag när värken avtog och ett rus av avslappning sköljde över mig.

Mina funderingar kring moderskap och sexualitet har också fått mig att tänka på den franska feministiska teoretikern **Luce Irigaray**, som har varit en stor inspirationskälla för mig. I sin bok *This sex which is not one* skriver hon att vår förståelse av sexualitet präglas av falloctrism, med penis som det primära sexuella organet. Irigaray vill visa att kvinnlig sexualitet är mer mångfacetterad och att de erogena zonerna är långt fler än vad man i allmänhet tänker sig. Hon betonar att det behövs ett nytt språk för att fånga kvinnlig sexualitet bortom den falloctriska mallen. Det jag har försökt göra i min diskussion om hur intimitet och sexualitet finns med som aspekter i graviditet och omvårdnaden av spädbarnet är just att försöka bredda förståelsen av sexualitet och på det sättet fånga upp och artikulera erfarenheter som går under radarn i den dominerande diskursen.

Denna diskussion om moderskap och sexualitet är inte isolerad från Irigarays poäng om hur kvinnlig sexualitet överlag klämts in i en maskulin diskurs. Därför kan reflektioner kring kroppsliga och emotionella erfarenheter i samband med graviditet, förlossning och omsorgen om en baby inspirera oss att vara uppmärksamma på och tänka vidare kring hur sexualitet och kroppslighet tar sig olika uttryck i våra liv. ✿

Om vi öppnar för en bredare förståelse av hur sexualitet genomsyrar ens liv och tar sig olika uttryck och former utanför en genital- och orgasmfokuserad förståelse av sexualitet, kan vi få syn på och undersöka – utan att bli förskräckta – hur sexuella aspekter av ens varande finns med i graviditet, förlossning och i omvårdnaden av spädbarnet.

Like Air Like Dust (working title)

TEXT lisa Lepistö
BILD Hanna Valle

1. The Ghost

By the time I knew I was no longer able to continue making sculptures, I dug up the notes from the time of my Supermarket job. I don't know why I suddenly remembered them, maybe the time was simply ripe, and fell off the branch. The notes were about various everyday things; about the customers at work, about books and articles I was reading at the time, the training I had done and ideas for sculptures I would make one day. (*A room of one's own may be a necessity for writing prose, but so are reams of paper, a typewriter, and plenty of time.*¹) All the notes were written in English as if they would have blown to life immediately if written in my first language. One of the notes said *Sculpture Ghost exhibit no.*

Now that I had a bit more time to walk slower and watch the views from my window (I was now selling tickets in a museum instead of groceries.), I had a new urge for articulate images, for seeing ideas and feelings squeezed into words in front of my own eyes. I allowed myself to demand clarity for the first time in years, or ever. I was hungry, furious to be specific (*somewhere along the line, from my heroes, whose souls were forged in fires infinitely hotter than mine, I gained an outsized faith in articulation itself as a form of protection*²).

I had avoided words and replaced them with matter, shapes. Empty space between edges and light. (*What you're organizing then is the fullness of absence.*³) I had thought it would be better to imply than determine. *It always seems like the language we have is behind the experiences we have... we're ahead of the language*⁴, **Eileen Myles** says in an interview I watch on YouTube, and I am satisfied. Full, like I just ate, and the text starts to tumble.

In my own practice, *the Ghost* of a sculpture is seldom present in a final work. (It can be though! And I know works where it is.) *The Ghost* is fluid, doing — creating mycelium networks formed out of quicksilver-like matter, and it slips through your fingers once you think you might know how it could be named. Once you blink to see it better or once you stand still knowing you might be on the verge of something fresh.

The Ghost crosses categorical boundaries, it re-thinks and floats into places that might have not been visited before, or at least not visited by someone wearing a body like yours. It is a chameleon, changing its appearance depending on the visitor. It tells you to avoid talking, as if it needed to stay wet in order to remain changing, in constant motion. It says *waste your time on me*, and on some sweaty days it even claims to be truth itself. It makes

you tired but unable to sleep. (*It takes its time, as well as the risk of appearing "weak" in an environment that privileges muscle and consensus.*⁵) And thus the final sculpture is only ever the shadow cast by *the Ghost*. In other words, it seems I cannot find the ways my sculptures would match with it.

Somehow I doubt I might be the best person to judge or even look at the sculptures I have made. In the same way that I am not the best at assessing my own state at the onset of a panic attack. (I always think that while this remotely resembles a panic attack, *this* time I am sure I will die.) Similarly, when making a sculpture, I think I know what I am doing, because the act resembles control, but it is ultimately very far from that and I find the end result alien even to myself.

The last (perhaps final?) time I had my works in an exhibition, I watched my sculptures on the gallery floor, a shiny glaze covering the ceramic work, rejecting the dust. It was silent and it muted me as well. The pieces of stone that snuck out from the sand were completely odourless, which seemed odd, I thought, because during the making process the air was congested with scents. The air was *full*, my body ached from work(s), I sneezed stone dust at the gym after a full day of sculpting, and finally, even in my dreams the sculpture appeared and said *You thought you knew what to do, you stupid shit* and cracked into pieces. In the morning my hands were heavy with doubt and I was sweaty even before touching my tools.

"Is it possible to wash this in a washing machine?" someone asked at the Gallery and pointed at the plate-like sculpture. I did not want to know the answer. I had a cardboard box ready for the stones to be transported home, wrapped in bubble wrap for the journey. I wanted to take them back and hide them before I forgot what their *Ghost* smelled like. At home, I wrapped them in socks and placed them in the closet. The feeling of emptiness caused by the exhibition frightened me, and despite all the longing for knowing and understanding, I ended up doing my best to forget the stones altogether.

While the text started to tumble out, my fear of the sudden collapse of the horizon and all the particles leaving the atmosphere got worse. Sculptures used to stamp the horizon's feet down and let me be. Time of sculpting, the act itself of shaping, was round — compared to everything else that appeared linear in life. Time, where the future stepped on the past and now was already gone. It was clear after all, the sculpture would never need me for anything, but I was dependent on it. Only doing, the way it makes my *current self* disappear into the thick, round air keeps me awake and alert.

Exhibiting sculpture brought new questions about tricks and material questions. Was it me who talked to an audience about the *material journey* of sculptures? Was it me who mentioned all the materials used in the nametag of the work to make it sound like we were on the same level; me, marble, glazed ceramics, sand, steel and beeswax? Kathryn Yusoff writes in *A Billion Black Anthropocenes or None*, how *geology is being reelaborated in the Anthropocene and consider what historicity would resist framing this epoch as a "new" condition that forgets its histories of oppression and dispossession* and asks *who gets to formulate, implement, and speak to/of the future*¹.

Was it me who was now committing the old sin of *criticising the use of plastic by using plastic*? Should not the language of sculpture be precisely one of those rare things able to stretch material issues beyond the places that underestimate our ability to imagine? Since when was I interested in tricks? And why is the Gallery still often an embodiment of one (or two) sense(s) and why do I follow that? *Okay*, I always said, and served the eyes as if nothing else was possible.

*What is the material language of inhuman*⁸ that I try to cling to so hard my knuckles turn white? I want to exhibit

It says *waste your time on me*, and on some sweaty days it even claims to be truth itself.

nothing because it would mean things had a beginning and end. *But [r]eality has leaked into fiction. And destroyed them both*⁹ as E.L. Karhu writes, and that might be how *the Ghost* appears.

“

I believe that one of the reasons that sculpture fascinated me in the first place was its ability to be a language, a thing I could speak to put space between myself and my religious roots, and the stagnant landscape of a small village. From the place where you needed to run yourself so that the Snake River would not be the only subject moving in the scene. It was a way to be *a maker*, with active hands, in an atmosphere that wanted to see me as *a being*, still. It was something tangible for imaginary futures, a stick to reach towards the sticky *Ghost*. It offered other ways to *do life* and took its place as an extension for limbs that did not know what to do with themselves.

The other day I walked on the street and for a while, the parts of my body created one single shadow, and so I thought about a sculpture. Ontological sculpture, generic sculpture, an image of a sculpture, sculptural matter, rock — characters I always have in my mind whatever I do. And maybe with those bodies beside me, I thought, I can slowly start to peel *the Ghost* like a tangerine, its juice has already stained my hands.

¹ Lorde, 2007 (1984), 109

² Nelson, 2015, 123

³ Dodge, 2020, 44

⁴ Myles, 2020

⁵ Nelson, 2021, 29

⁶ Yusoff, 2018, 3

⁷ Yusoff, 2018, 27

⁸ Yusoff, 2018, 6

⁹ Karhu, 2021, 174 (My translation)

The first peels are the *Girls I know*. Girls I know throw stones, punch and run. I am sixteen and I read novels written by men. Books where women, *or girls*, to be specific — lose their virginity and I do not identify with anything. In those stories, girls lay on the ground, a field, hot summer grass, hotel bed sheets. They look into the sky or ceiling, past the Author's eyes and moan. But the Girls I know look directly into you, they kick, scratch the crunching surfaces of rocks with their nails and run until they pant from exhaustion, their tongues hanging out long. Girls I know think fast and blink slow.

Their spit is splashing onto their chest while they run. All the way to the haunted house where they stop, ravingly, smelling the air — until suddenly running again. They can go on for days nonstop, months even. The same Girls I know are shiny from sweat and they stop by the restaurant's backyard, dig up some chicken from the bin and clean the bones like dogs. The Girls I know dig clay from the edge of the Quiet Field, at a depth of two metres the clay reflects shades of blue and purple. From that, they shape faces with big eyes and sharp teeth, sculptures that guard the edges of the Snake River. In the evening they lie down on the ground, where the dark green grass glooms around them. They look at each other for a long time, quietly.

The Girls I know are dangerous, and if let to run free, they can do anything. When the priest-like figures give their speeches, at times they nervously let their gaze run over the Girls I know, because they know if one of them opened their mouths, Gods would disappear before the priests could gasp. I tell the librarian I am not sure if I liked the book and I run to the riverside. Fortunately, it still moves, maybe even if everything else stops. The Girls I know are not tied to one's gender. The Girls I know are anyone who recognizes their smell matching the stuff described above.

Literature

Lorde, Audre, "Sister Outsider", in *Class and Sex: Women Redefining Difference*, London: Penguin Random House UK, (1984, 2007).

Nelson, Maggie, *The Argonauts*, Minneapolis: Graywolf Press, (2015).

Yusoff, Kathryn, *A Billion Black Anthropocenes or None*, Minneapolis: The University of Minnesota Press, (2018).

Dodge, Harry, *My Meteorite Or, Without the Random There Can Be No New Thing*, London: Penguin Random House UK, (2020).

Karhu, E.L., *Vejjelleni*, Helsinki: Teos, (2021).

Nelson, Maggie, *On Freedom*, Minneapolis: Graywolf Press, (2021).

Other Sources

Myles, Eileen (2020), *On Gender* interview (visited 1st October 2021) Available on: <https://www.youtube.com/watch?v=Oh2knNCx34I>

I want to thank Iona Roisin for help and support in the process of writing and translation.

Hanna Valle is a graphic designer and illustrator. She also works with ceramics and sculptures, investigating the pleasurable pain of fragility and breaking apart.

Minnen ut ur garderoben

TEXT Mai Palmberg

R

ita Paqvaléns bok *Queera minnen. Essäer om tystnad, längtan och motstånd* (Helsingfors: Schildts & Söderströms, 2021) är en viktig bok. En källa att ösa ur. Vi får ta del av hur

författaren grävt sig fram i det ena arkivet efter det andra, uppdagat autentiskt material, lekt relationsdetektiv. Ett enormt arbete!

Resultatet är en trevlig kombination av dokumentärt arkivmaterial och Paqvaléns personliga reflektioner kring livet och arbetet. För det mesta är boken lättläst.

Utöver berättelserna om samkönade relationer diskuteras hur synen på dem har förändrats. Inom museivärlden har Paqvalén själv deltagit i omorienteringen. Hon lånar den svenska idéhistorikern **Pia Laskars** uttryck "den outställda sexualiteten" och ekar Laskars varning för att snäva in på en grupp och en berättelse — då förloras den mångfald som bör eftersträvas.

Även när kärnberättelsen är biografisk är kön och sexualitet centrala för förståelsen av det tiotal personligheter med queera minnen som boken skildrar. Paqvalén har sammanställt material om **Marie Hoeg** (norsk fotograf som bodde länge i Ekenäs) och ett halvt dussin andra samhällsaktiva kvinnor, verksamma i slutet av 1800-talet

och början av 1900-talet. Bland dessa återfinns **Fanny Tavaststjerna**, **Cely Mechelin**, **Isa Hasselström**, **Anna-Lisa Höckert**, **Ester Hjelt-Cajanus** och **Vera Hjelt**. De är alla kvinnor som strävat efter en nyttig och uppskattad plats i samhället. Och alla med en historia med en nära kvinnlig vän, en historia som inte varit offentlig fastän de delade det mesta, även sovrum.

Två män, båda konstnärer, får personporträtt: **Harald Gallen** (1880–1931) och **Touko Laaksonen** (1920–1991), senare känd som "Tom of Finland".

Harald Gallen drogs gärna till flyktiga relationer med män i uniform, men hade åtminstone en stabil relation. Han var fullt öppen, och övertygad om att även Gud inte bara förlåter utan förstår denna kärlek.

Touko Laaksonen dolde till en början sin dragning till män. Sedan började han göra konst om den och lyckades slå mynt av det. Paqvalén var själv med och arrangerade utställningen "Tom kommer hem" till Åbo-kulturhuvudstad år 2011.

Paqvalén upprepar två gånger sin devis att det samkönade Finland är mer än Tom Finland och **Tove Jansson**. Men Tove Jansson (1914–2001) kunde ägnats mer diskussion. Visst konstaterar författaren att Janssons brev till **Viveca Bandler** är förvånansvärt frispråkiga, liksom att figurerna Tofslan och Vifslan står för deras förälskelse och att Tove tycker att varenda människa borde begripa vad det handlar om.

Mycket har skrivits om Tove Jansson, hennes liv har även blivit film. Finns mer att säga? Ja. Berättelserna om muminfamiljen är varma och underfundiga ironier om kön. Tove Janssons "vuxennoveller" med samkönade par i centrum är modiga i temavalet, men sorgliga när de verkar dömda att misslyckas. Många filmer och böcker utgivna under andra halvan av 1900-talet delade denna ambivalenta syn på homosexualitet. Å ena sidan blev den allt mer accepterad och dess kärlek ansågs vacker — å andra sidan har berättelserna tragiska slut, som om kärleken ändå måste straffas av ödet. Tove Janssons noveller förbryllar mig, hennes liv uppmuntrar mig.

Millennieskiftet skildras av Paqvalén som ett genombrott för mod och öppenhet. En milstolpe var den svenska fotografen **Elisabeth Ohlson Wallins** bildutställning "Ecce Homo", om Jesus som en av de fördömda och utstötta, med homosexualitet som skriven i skyn. Jag såg den i Uppsala domkyrka 1998. Den visades två gånger samma dag med fullsatta bänkar. "Jag är präst och homosexuell och det här är fantastiskt", sade en man jag inte kände.

Rita Paqvaléns bok är stimulerande och välgjord och gräver fram en del av vår gömda historia. Den är värd att spridas och läsas, individuellt och i grupp.

När man vill föra ut en diskussion, ett tänkesätt och en inställning av acceptans, är det oundvikligt att välja termer och begrepp. Det är främst en pedagogisk fråga. *Queer* är ett nyckelbegrepp i Paqvaléns bok. Det har flera fördelar: både män och kvinnor, icke-binära och transpersoner ryms in under paraplyet. Men ordet är inte utan vidare bekant på finska eller svenska. Risken finns att queer signalerar vem som förstår och hör till, och vem som får stå som ett frågetecken utanför. Queer har en klang av kulturellt uttryck, och visst, engelska förstås i en massa språkområden. Men ordet queer betyder "konstig" och "underlig", "avvikande". "Misstänkt", "värdelös", "falsk" föreslås också i en ordbok. Moderniteten var inte så modern.

Det kan finnas en motsägelse mellan att energiskt öppna debatten och garderoberna, men samtidigt inte inkludera alla dem som inte begriper centrala ord, i värsta fall även ordet queer i bokens titel. Det skall genast sägas att Paqvalén också använder en annan term, som ingen kan undgå att förstå: "samkönade relationer".

Dessutom kanske jag har fel. Några yngre vänner säger att man väl får lära sig, och att queer har vunnit terräng. Men om queer förstås av och signalerar tillhörighet bara för yngre människor kvarstår min undran och mina frågetecken.

Om någon ber mig välja etikett på mig själv kan jag välja queer. Men egentligen helst icke. Inte ett engelskt svårstavat ord. Vi har i detta land ett underbart kreativt språk, som dessutom redan har uppfunnit den synonym vi behöver: *erilainen*, eller *Eri*, som dansteatern i Åbo heter i denna anda.

Queerly yours, Mai Palmberg ❀

Skribenten har varit aktiv i RFSL i Sverige, internationella ILGA och GALZ i Zimbabwe. Hon har skrivit *Human Rights and Homosexuality in southern Africa* med Chris Dunton (1996) och "Emerging Visibility of Gays and Lesbians in Southern Africa: Contrasting Contexts", i *The Global Emergence of Gay and Lesbian Politics. National Imprints of a Worldwide Movement*, red. Barry D Adam, Jan Willem Duyvendak, and André Krouwel (2000).

Hans Ruin

ESSÄTÄVLING

Ny tävlingsomgång utlyst!

Lämna in ditt bidrag senast 31 mars 2022.

www.hansruin.fi

TIDSKRIFTSCENTRALEN

Vill du medverka i Astra?

Vi letar ständigt
efter nya
författare,
illustratörer,
konstnärer,
typografer och
fotografer.

Skicka ett mejl till
astra@astra.fi och
berätta om vad
du vill göra. Om
du har arbetsprov,
en hemsida eller
en portfolio får du
gärna bifoga eller
länka!

ÅBO POESIDAGAR

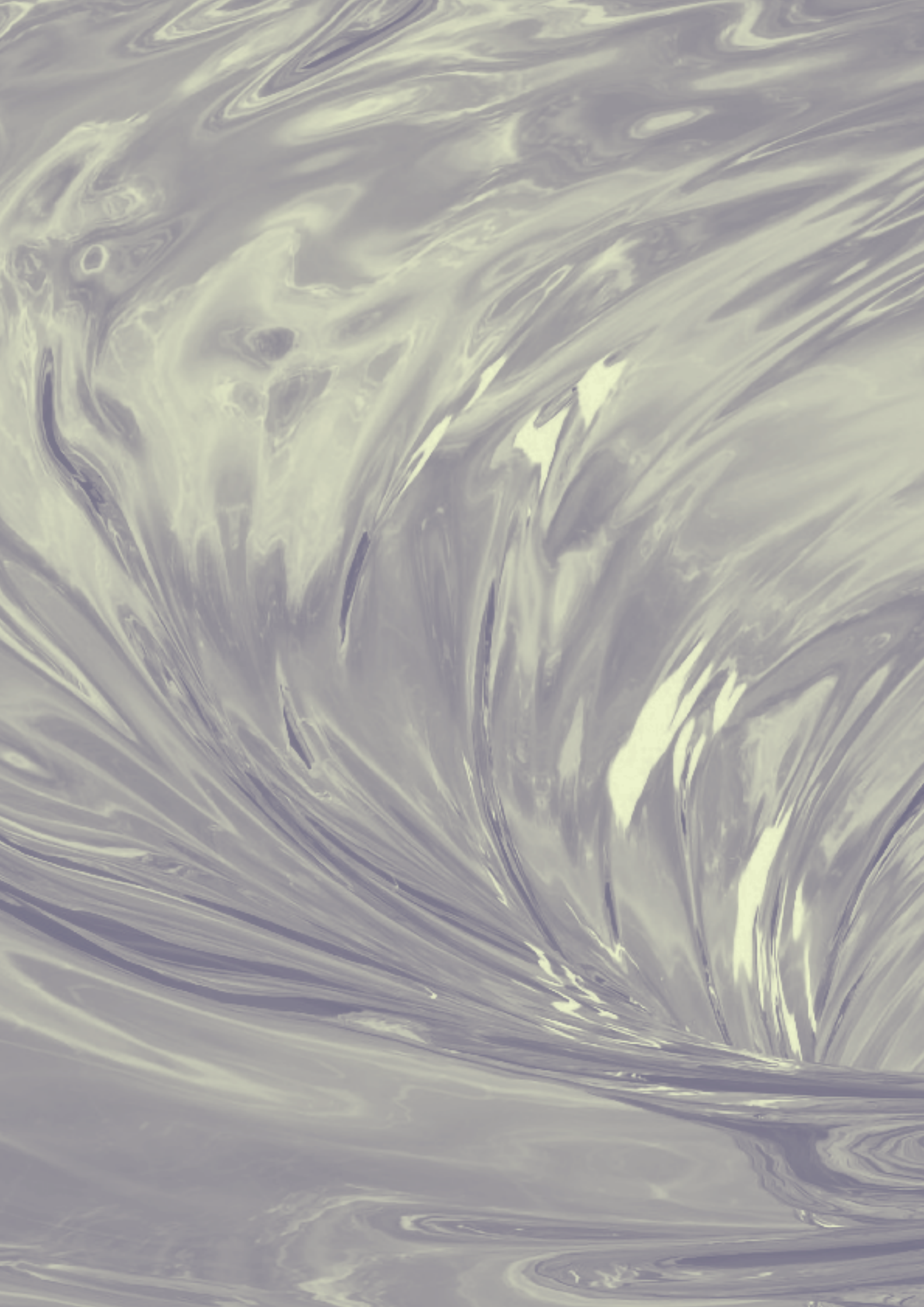
AVSTÅND
2022

**Svenskfinlands enda
poesifestival!**

Fredrik Hertzberg | Lina Bonde |
Rosanna Fellman | Nightbird |
Martina Moliis-Mellberg | Poetry Slam m.m.

8–10.4.2022
Åbo huvudbibliotek

turku.fi/sv/bibliotek

I don't like kissing.

”

— KERI HULME
THE BONE PEOPLE (1984)

killen kommer, killen klär i ett halsband
av snäckor, blanka, lätt skiftande i lila,
mina hjärtslag bultar inuti blicken
och därmed inuti tingen, kärleken finns
i mig som en brist, kärleken är en låtsasskrift
jag måste tro på, kärleken är telepati,
döden är nära, tanken på killen
får mig att komma, mitt sovrum doftar
av salt och sav, det skapas en lutning
inom mig och jag faller åt killens sida,
jag förstår honom och hans innersta kniv,
jag vill bli hans ägare, det är en fix idé
som består av lika delar barndom
och fantasier, jag känner vrede, trötthet,
men det är hans vrede, hans trötthet,
åtrån kommer ur övergivenheten, förälderns
ryggtavla, åtrån är min vinterlängtan,
att allt som flödar ska frysa till is, mättas
och svartna, som vattnet i en önskebrunn,
tanken på killen har blivit tråkig, liksom
stum och orubblig och ändå: jag vill
måla min killes porträtt i min panna,
jag andas brännhet luft, färglös, dallrande,
lite stickande, det är minnet av ödsligheten

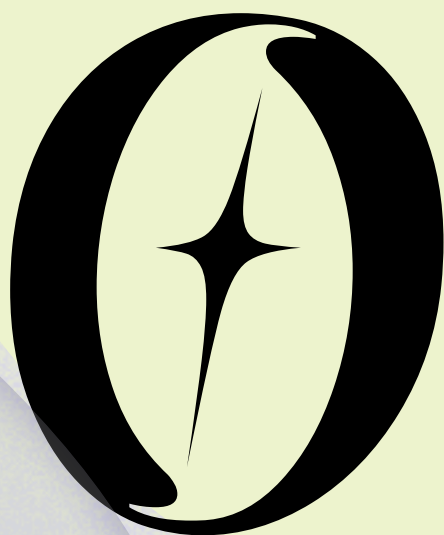
Skribenten är född 1989 i Göteborg och utbildad i Storbritannien och på Biskops Arnös författarlinje. Hon är en av redaktörerna för Since You Asked och hennes dikter och noveller har publicerats i bland annat 20tal, Kulturo, Ordkonst och Pralin Magasin.

Om asexualitet i queera sammankang

TEXT Sam

Pandemin har för många queers, liksom mig, gett utrymme att fundera över ens identitet och orientering. Medan det blev allt svårare att dejta i och med lockdown, och jag samtidigt lärde känna fler personer som identifierar sig som aromantiska och asexuella, upptäckte jag att jag inte saknade dejting — och lärde mig att det är okej att låta bli.

rdet *asexuell*, eller *ace*, syftar på "en person som inte har någon sexlust eller något intresse/behov av att inkludera andra i

Den fråga som ofta glöms bort, både i queera och heteronormativa sammanhang, är: Hur mycket sex och vilken sorts kärlek är du egentligen intresserad av?

sin sexualitet"¹. *Aromantisk*, eller *aro*, kan betyda att man inte blir kär alls, inte är intresserad av kärleksrelationer, eller bara är det under mycket speciella omständigheter.

Det finns en stor samhällelig press på att ingå i kärleksrelationer och ha ett givande sexliv. Bröllop och romantiskt partnerskap anses vara den största lyckan. Samtidigt framställs det som skamligt eller suspekt att inte ha sex och kärleksförhållanden. Trots att de inte alltid ställs högt så finns frågorna där: Är ingen attraherad av den här personen? Vad är det som inte stämmer med hen? Dessa misstankar förstärker pressen på att bevisa att man visst är kapabel till både sex och förhållanden. Särskilt för kvinnor och queers är förväntningarna extra laddade på grund av misogyni och queerfobi – vare sig vi har mycket eller lite eller inget sex alls.

Frågan "Vill du ha sex?" ställs visserligen i samband med samtycke. Men även där verkar det ofta handla om att säga *nej* när något är på tok och *ja* när man känner sexuell lust och allt är okej. Den fråga som ofta glöms bort, både i queera och heteronormativa sammanhang, är: Hur mycket

¹<https://www.regnbagsankan.fi/utbildning/fakta-om-hbtiq/>

sex och vilken sorts kärlek är du egentligen intresserad av? Och är det något fel på en om lusten att ha sex förblir borta?

På grund av den *allosexuella* normen – som säger att det naturliga för vuxna är att vara intresserade av sex – hade jag förväntningar på mig själv om att ha "tillräckligt" med sex. Det hade jag tydligen, som av en tillfällighet, definierat som en gång om året. Men efter flera år av mycket få förhållanden och samlag insåg jag att det faktiskt inte var något fel på mig.

Det förstod jag när jag stötte på olika ace-definitioner på nätet, som någon hade delat i en grupp för transpersoner. Där beskrevs även specifika kategorier, som *aegosexuell* och *aokisexuell*. Det handlar till exempel om personer som är attraherade av andra men inte själva vill delta i sexuella handlingar, och sådana som förlorar sin attraktion när de ingår i ett förhållande. Som transperson kände jag igen mig i dessa komplicerade känslor till den egna kroppen och lusten. För första gången förstod jag mitt förhållande till min sexualitet inte som en moralisk brist utan som ett neutralt tillstånd: fritt från värderingar. Det var en stor lättnad att tillåta mig att låta bli att försöka dejta och ha sex, åtminstone så länge det mest kändes jobbigt.

Nätbidraget med definitionerna var inte första gången jag hade hört talas om asexualitet. Flera år tidigare hade jag lärt mig om konceptet i ett föredrag och blivit djupt berörd: här var det någon som sade att sex var något fullkomligt valfritt. Personen som höll i föredraget berättade att hen hade varit osäker på om hen identifierade sig som asexuell, eftersom queers som hen själv så länge hade kämpat för sexuell frihet. Att nu vara ointresserad av sex kändes fel. Men hen betonade i föredraget att det handlar om att få välja själv hur mycket sex man vill ha. Mycket, lite, eller inget alls. Asexualitet står alltså inte i motsats till sexpositivitet, utan är en viktig del av den. Dessutom är romantiska och platoniska förhållanden, monogama såväl som polyamorösa, möjliga för den som vill söka sig till dem.

Det låter kanske självklart att få välja bort sex och romantik, men även i queera sammanhang uppstår ju egna normer. Den nyvunna friheten att vara ihop med och älska vem man vill, och ha sex utan skam på de sätt som känns bra, är ovärderlig. Samtidigt är det många queers som tycker att det är omöjligt, svårt eller obehagligt att utnyttja denna frihet.

Den brittiska aktivistgruppen *FUCKED* har gett ut zines² och organiserat samtalscirklar om att vara "sexuellt dysfunktionell inom queera scener". Resonansen har varit enorm. Medan det tidigare föredraget jag var på handlade om sexpositivitet, behandlade *FUCKED*s diskussion med temat "Can't Fuck/Won't Fuck" konceptets gränser i en värld där många queers har upplevt diskriminering och övergrepp.

Att välja bort sex kan ha många orsaker. Det kan ha med traumatiska upplevelser att göra, men lika väl med en personlig preferens, en medicin man tar eller förändringar i ens vardag. Asexualitet kan vara en fas eller en livslång identitet.

Sedan *FUCKED*s första zine kom ut år 2014 har det hänt en del: asexualitet har blivit mer välkänt som begrepp, speciellt bland unga queers, och det har blivit vanligare med ace-flaggor på pridetillställningar. För mig själv har det tagit många år att släppa samhällets förväntningar kring sex och romantik.

Visserligen är jag inte säker på var jag befinner mig inom grey-ace-spektrumet, som det kallas när man befinner sig någonstans mitt emellan intresserad och ointresserad av sex. Och kanske det kommer en tid då jag igen blir mer intresserad av sex med andra, och av romantiska förhållanden. Men för närvarande är jag tacksam över de asexuella och aromantiska aktivister som gett mig chansen att acceptera och njuta av mitt liv som det är nu, bortom allonormativa förväntningar. ✨

Asexualitet står
inte i motsats till
sexpositivitet,
utan är en viktig
del av den.

Hur Dä Finns

TEXT Juliet Atto
BILD Hanna Stenman

H

ennes gyllenbruna
hud glänser av laven-
deloljan jag masserar

in i den. Sovrummet fylls av det varma skenet från levande ljus. De mjuka tonerna från musiken som spelas tyst i bakgrunden är ingenting i jämförelse med hennes andetag, som blir allt djupare i takt med mina händers smekningar av hennes mjuka lår. Hennes generösa kurvor smälter under min beröring. Hon ligger på rygg med slutna ögon i mitten av den breda sängen — öppen och redo att ta emot det jag har att ge. Att jag äntligen har henne under mig, helt för mig själv, är ingenting jag tar för givet. Det är en stund jag inte tänker låta gå mig förbi.

Jag tar min tid när jag rör mig längre upp för hennes lår; med en hand på det ena och en hand på det andra. När jag når hennes ljumske drar hon snabbt efter andan. Jag stannar och masserar lätt mellan mage och lår. Trots hennes slutna ögon kan jag se hur hon njuter av mina händers kontakt med hennes kropp, som är lika naken som min. Jag sätter mig gränsle över henne, tar mer olja i händerna och börjar massera hennes mage och bröst. När hennes redan hårda bröstvårtor styvnar ännu mer släpper hon fram ett stön, och jag känner mig själv börja förlora den kontroll jag hållit fast så hårt vid. Det går inte att förneka den åtrå jag känner för henne, den växer sig allt starkare. Huvudet böjs ner för att möta hennes fylliga läppar i en kyss. Hon öppnar snabbt sin mun för att välkomna min tunga. Instinktivt rör vi våra höfter mot varandra i försiktiga cirklar. Vår kyss fördjupas medan jag fortsätter smeka hennes bröst. När hon stönar i min mun drar jag mig hastigt undan. Hon kippar efter andan och ser förvirrat på mig. Jag ler mot henne och säger: *"Vänd dig om"*.

Jag sätter mig bredvid henne för att massera hennes rygg, men mina ögon går direkt till hennes rumpa och mina händer kan inget annat än följa efter. Jag håller olja direkt på hennes hud och masserar långsamt över bak och lår. Sakta särar jag på hennes ben för att placera mig själv på knä mellan dem. Händerna vandrar från baksidan av hennes knän till mitten av låren. Ju högre upp jag kommer, desto mer öppnar hon sina ben för mig. Jag får en glimt av hennes fitta, som glänser av kåthet. Det är en kamp att fylla mina lungor med luft, som rummet plötsligt verkar ha slut på. Med ett ordentligt tag om hennes lår separerar jag dem ytterligare och ser hur hon rinner. Hon andas häftigt och ber: *"Snälla ..."* Som på beställning får jag tillbaka min behärskning och frågar: *"Snälla' vadå?"* "Snälla, slicka mig", säger hon tyst. Jag smiskar till henne på rumpan: *"Jag hör dig inte."* Och hon ropar högt: *"Snälla, slicka mig!"* Så fort orden lämnat hennes läppar särar jag på hennes ben och dyker in.

Med ett fast tag om hennes stjärt låter jag tungan glida mellan hennes blöta blygdläppar. Hon stönar högt — som om hon har längtat efter min mun över sin fitta. Jag andas och dricker in henne. Tungspetsen cirkulerar långsamt runt hennes klitoris. Hon tar ett fast grepp om lakanen och trycker in sin röv i mitt ansikte. Jag tar tacksamt emot och suger girigt på hennes klitta och blygdläppar.

Min tunga letar sig förbi hennes läppar och in i henne. Sedan förs den upp till hennes andra hål och slickar runt och i det, medan min tumme smeker hennes klitoris. Jag slickar och smeker snabbare och känner hur nära hon är att komma — en första gång. Jag ersätter min tumme med min tunga, redo att lapa i mig allt hon har att erbjuda när hon når sin ljudliga orgasm. Jag för min hand mot min egen lika våta fitta och behöver inte smeka länge innan jag själv når klimax, med henne i min mun.

Snabbt vänder jag på henne
och för två av mina fingrar, som
är täckta av min våthet, djupt in i
henne. Hon stönar högt och jag matchar
hennes läten. ”Knulla mig”, säger hon. Jag stannar
upp. ”Vad säger man?” ”Snälla ...”, ber hon. ”Snälla, knulla mig.” Jag
svarar med att föra mina fingrar in och ut ur henne. Med min andra
hand tar jag ett stadigt grepp om hennes hals. Jag masserar hennes
insida med medvetna rörelser. Jag släpper taget om hennes
hals, hon tar ett djupt andetag, och jag tar ett nytt grepp om den.
Hennes ögon rullar bakåt och hon kommer igen.

Jag lossar mitt grepp och hon stönar samtidigt som hon andas
häftigt för att få in luften hon gick miste om. Jag saktar ner mina fingrar
och ger henne en öm kyss. Min mun rör sig nerför hennes hals och biter
lätt, fortsätter tills den hittar hennes bröst. Jag suger in ett i min mun,
slickar och nafsar över hennes bröstvårta. Hon håller om mig och vi
stönar tillsammans av njutning. Jag gör samma sak med hennes andra
bröst och börjar röra mig fortare i henne.

Mina läppar letar sig ner till hennes mage, insidan av hennes lår, tills
jag når hennes klitoris. Långsamt för jag in ett tredje finger. Smaken av
henne tillsammans med hennes kropps reaktioner på min beröring gör
mig yr av begär och fyller mig med passion. Med iver slickar jag hennes
klitta och suger den medan hennes fitta kramar om mina fingrar och hon
skakar och gråter ut en tredje gång.

Jag kysser mig upp samma väg jag kom ner, placerar min kropp tätt
intill hennes och känner hur hon fortfarande vibrerar. Jag drar varsamt ut
mina fingrar, täckta av hennes orgasmer. Jag för fingrarna till hennes mun.
”Gapa stort”, säger jag och hon tar mina fingrar och suger girigt på dem.
”Duktig flicka”, viskar jag i hennes öra, ler och kysser
hennes kind. Ett nöjt leende brer ut sig även över
hennes läppar. Med ena armen om henne
känner jag hur hon tar hon min fria hand i sin
och flätar ihop våra fingrar.

Ljudet från musiken smyger sig tillbaka
in i vår värld, men mitt fokus ligger på hur hennes
bröstkorg reser sig och sjunker. Mina andetag möter hennes
andnings takt och vi faller in i en närhet bortom våra kroppar.
I en gemensam närvaro som inte kräver ord för att få
betydelse. Vi känner, därför finns vi. Vi älskar, och så får
vi mening. ✨

Juliet Atto är frilansskribent.

Hanna Stenman är tecknare.

Dialog mellan

ROSANNA & MATHIAS

TEXT Rosanna Fellman
& Mathias Rosenlund

Paret Rosanna och Mathias diskuterar könsroller och hur de förhåller sig till dem i den dynamik de har sexuellt. Rosanna är ciskvinna, bisexuell och switch och upplever att jämställdheten i sexuella situationer med cismän varit svår att upprätthålla tidigare. Mathias är queer switch och funderar på vad som händer med hans mansroll i de situationer där han som cisman intar en submissiv roll.

ROSANNA: Eftersom jag är född i en småstad, i bibelbältet dessutom, har jag länge haft komplex för den dominanta sidan av min sexualitet. Jag var över 20 innan jag insåg att jag var både sub och dom varvat, att jag var switch. Dessutom hade jag aldrig haft en någorlunda emotionellt jämlik sexuell relation med en man innan jag blev tillsammans med dig.

Tidigare när jag haft kinkysex med undergivna män var det i stunden en sexuell laddning där hierarkin sattes ur spel och jag som kvinna fick uppleva att maktspelen var annorlunda jämfört med det vanliga. Men jag visste att det var en lek, en session, något utöver det vanliga. Direkt när sessionen var över föll det tillbaka till en ojämlik maktbalans när det gällde sättet att diskutera och förhålla sig till samhället, samt till varandra. Det var liksom som om de submissiva cismännen jag träffade inte klarade av att relationen vardagligt utöver sessionerna skulle kunna vara jämlik när jag haft makt över dem på ett sexuellt plan. Som om de nu måste överta någon sorts makt verbalt och socialt istället, utanför kinkyleken. Jag uppfattade det som att precis efter sexet var värst, att de inte klarade av att bearbeta situationen.

För mig är den sexuella stunden en överenskommen lek och det var där kommunikationen föll totalt gällande sexet. Att könsmaktordningen brast när jag under kinky-leken fick leka överordnad betydde för dem att allt utöver sexet var tvunget att ställas på sin macho-spets. Tänker att kinkysex blir svårt att emotionellt acceptera om man inte försökt syna sina egna könsroller och sin patriarkala ställning.

MATHIAS: Just det där upphävandet av en större maktordning genom sexuella lekar och relationer är jag väldigt intresserad av. Som man kan det också på ett personligt plan vara en befriande känsla att vara mera submissiv, att genom undergivenhet luckra upp inte bara sina egna föreställningar av eller om sig själv, men också andras syn på en och eventuellt förväntningar på en. Det står ju inte skrivet i sten att maskulinitet är lika med makt och dominans, men genom historien har det ofta varit just så som maskuliniteten har uppfattats och upprätthållits.

Min relation till "att vara man" är rätt problematisk, och det har ibland varit svårt att hitta sätt och metoder för att acceptera annorlunda sätt att leva ut min sexualitet än genom de normativa och heterocentrerade exemplen jag sett i min omgivning. Och här spelar också min bakgrund i de österbottniska frikyrkorna sin roll. Jag har liksom fått lära mig att undertrycka väldigt mycket, som sedan har tagit många år att undersöka och upptäcka.

Det du skriver om de submissiva cismän du träffat, att de snabbt efter sexet har varit tvungna att återupprätta någon slags maktbalans som de då verkar ha upplevt att har gått förlorad, tror jag tyvärr är ganska vanligt. Det kanske handlar om omognad, om utforskade eller icke-ifrågasatta förväntningar på både känslomässiga relationer och på de sexuella lekarna.

ROSANNA: Tror att jag har något typ av inneboende manshat. Kan inte förneka att det känns mer roligt, mer eggande, mer förbjudet att vara dominant under kinkysex med en cisman än vad det är med personer av andra kön. Får utlopp för någon typ av ilska eller njutning som inte uppstår annars. Någon psykoanalytiker skulle säkert säga att de övergrepp som män utsatt mig för har resulterat i att jag blivit kinky. Däremot går det inte att förklara BDSM och kink riktigt så här heller, finns personer som inte alls upplevt trauman och ändå är kinky ... Manshatet är något jag aktivt arbetar med däremot, så att det inte går ut över gränser och inte appliceras på en enda person. Vill inte att ett hat som jag utvecklat på grund av ett par idioter ska rinna ut över en sexuell överenskommelse. Trots att det är "ett par idioter" som gjort att jag utvecklat den här synen på cismän, har det också att göra med att vårt samhälle upprätthåller strukturer som främjar cismäns maktutövning utanför samtyckesgränser.

MATHIAS: Här är det också viktigt med kommunikation om vad det är som händer i stunden, och att påminna sig om att samtyckesgränser ju ständigt kan förskjutas också i långvariga sexuella relationer. Att ha gränser, att inte heller

MATHIAS

vara rädd för att verbalisera dem. Överhuvudtaget upplever jag att switch-dynamiken fungerar som bäst och också är som roligast då den flankeras av att man pratar mycket med varandra. Inte så förstås att jag vill prata sönder sexet medan det pågår, utan mer då att kanske lite ringa in i vilket huvudspace man befinner sig så att partnern är med på kartan.

Men alltså, det här samhället och många fortfarande rådande normer i och kring manligheten leder antagligen till mycket internaliserat manshat, bland alla kön. Det vore skönt att någon gång se en verklig och bred förändring i hur pojkar lär sig bli män.

ROSANNA: Följer en del kinky/bdsm-memeskapare på some. Har lärt mig om det som kallas för fake doms. Fake doms är sexuellt dominant person som inte diskuterar gränser, går över de gränser som satts och inte vill vara på ett jämlikt plan emotionellt. En red flag som fake doms gör enligt BDSM-community är att inte ha after care. Har tänkt en del på det, att vi har sjukt mycket after care. Du älskar att man tar hand om dig efteråt, det är något av det finaste och sårbaraste jag får ha i mina händer som dominant. Att jag lyssnar och kramar medan vi bearbetar.

Den här mjukheten känns som ett mittenrum, ett rum var bådas switch-sidor möts och får ta hand om varandra. För mig är min submissiva sida något otroligt sårbart. På grund av min neurodiversitet blir hur jag uttrycker min submissivitet ibland lite oroväckande, oroväckande på det sättet att jag inte alltid klarar av att verbalt få ur mig mina gränser.

MATHIAS: Det är något jag också är medveten om, eftersom du är öppen med det. Det gör det lättare att tolka olika signaler, även om orden kanske ibland saknas. Jag har redan för länge sedan märkt i mig själv att jag är väldigt mån om att inte gå över andras gränser, att göra mitt yttersta för att inte göra det. Möjligen kommer det här ur mina egna erfarenheter av att inte ens ha lärt känna eller inse mina egna gränser, utan liksom gå med på att behandlas dåligt. Så när någon är submissiv och jag mer dominant tenderar jag att vara rätt försiktig, och därför tycker jag det också är så viktigt att hitta en jämbördig respekt där man lägger ord på det man känner och tänker.

Och ja, den där mjukheten är absolut ett slags mittenrum, det känns som en plats av verklig respekt för och omtanke om varandra. Det gör mig så glad att jag har hittat en sådan plats i min sexualitet, som annars länge har varit undertryckt och just mer definierad av yttre förväntningar på grund av normer och inlärd, ofta

känslomässigt avtrubbade, sätt att vara och leva.

Det att kunna visa mjukhet och sårbarhet i någon annans händer är något otroligt skönt, jag tycker om att sexualiteten kan få vara fluffig och mjuk, omvårdande och kärleksfull. Det är mer sällan jag som är den dominerande mellan oss sexuellt. Ibland är jag på sådant humör, men känner även då mycket sällan samma känslor och njutning som när jag är mer submissiv.

ROSANNA: Speciellt när man har sex där överenskommet sexuellt våld förekommer är, åtminstone för oss, den där mjukheten otroligt viktig. Utan överenskomna spelregler och after care skulle detta inte alls fungera för oss. Är lite ovant för mig att vara tillsammans med en cisman som faktiskt behandlar mig bra (vittu bare minimum egentligen) och att vi kan tala om det här är för mig också en del av min traumabearbetning. Vi arbetar båda på oss själva, både på eget håll och i relation till varandra, och vi vill den andras bästa. Det är för mig en av grundstenarna i hela vårt förhållande. ❀

Rosanna Fellman är poet, kulturarbetare och aktivist. Hon är aktuell med dikteposet *Republikens president – Tasavallan presidentti*.

Mathias Rosenlund är författare och bibliotekarie, aktuell med romanen *Theo*.

On the composition of closeness and setting ourselves free

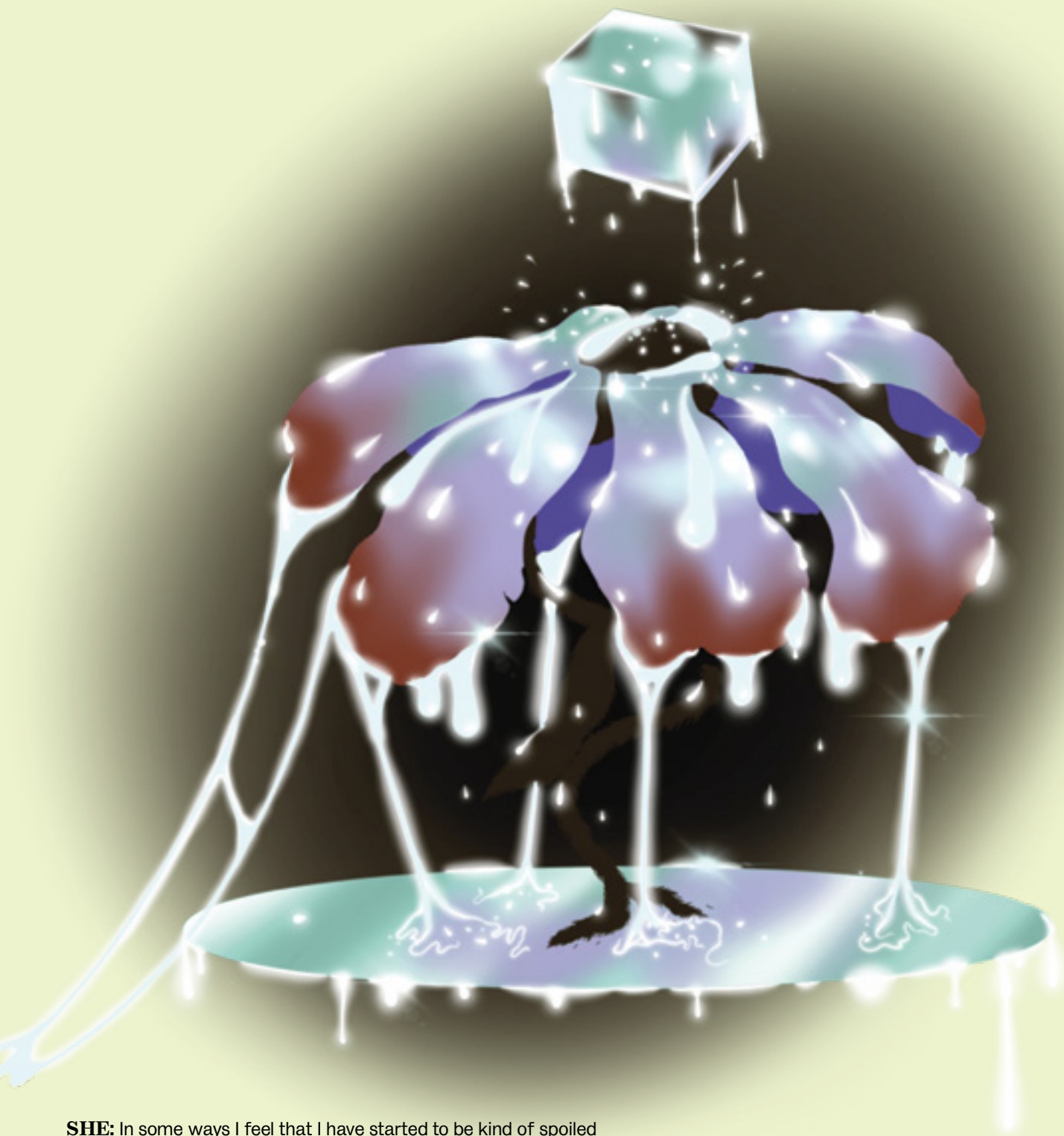
TEXT Leila Inanna Sultan
BILD Amy Gelera

I want to tell you about some of the things that she and I share. Contagious laughs. Dazzling selfies. Love of art and culture. Tales of tragicomic diaspora moments. Our Arab heritage. Experiences of Scandinavia as queers of color. I grew up in a small town in the north of Sweden and moved to Stockholm — she grew up in a big city in another European country, moved to Copenhagen for university studies and ended up staying. Before the new year, we spoke honestly and attentively about the conditions for creating intimacy as queer people of color in Scandinavia. In this conversation, it felt as though we shared a secret without either of us having to speak it into existence — an insight that made the world feel bigger than it previously did. In the eyes of another, who in a very significant sense knows where you come from, is perhaps where you can both rest and rebel in your truest form.

SHE: When I arrived in Copenhagen, I could feel that there was something happening in BIPOC and QBIPOC communities around me, but it always felt very far away somehow. Then I started doing volunteer shifts at BIPOC community events and began to connect with more people through organizing within activist circles. It's taken a lot of work to build these relations and organize together. This was also, like, the first time I had been in a separatist space. I think I'd spent a lot of time when I was younger not feeling like I needed those kinds of spaces, or not really acknowledging that need. Then, when it happened, it was so nice. It just felt like a big relief.

I: I definitely spent a large part of growing up not even aware that separatist spaces were a thing. I grew up in a very homogenous, white place, so I had this feeling that: "I can play by their rules but I will always feel uncomfortable, and that will be my role in every given situation." My experiences since then have really shown me that there is a way in which white people can hurt me that other POC never will — POC will never hurt me in a way where they're completely oblivious to the fact that they're doing it. That has really made my own desire and need for separatist spaces so much bigger.

SHE: In some ways I feel that I have started to be kind of spoiled in Copenhagen in this regard, but I also get scared to romanticize what's happening here because sometimes it feels like we've mainly met as a community at parties – which is fun, and it feels safer to party when we're doing it together, but at the same time, I think I've been missing having that same feeling of closeness when it's not centered around alcohol and these very fun vibes. I've just been lacking having people show up in different ways for things other than parties. Recently I think I've been more interested in how we can meet each other and organize as a community in other ways, around things that are important to us.

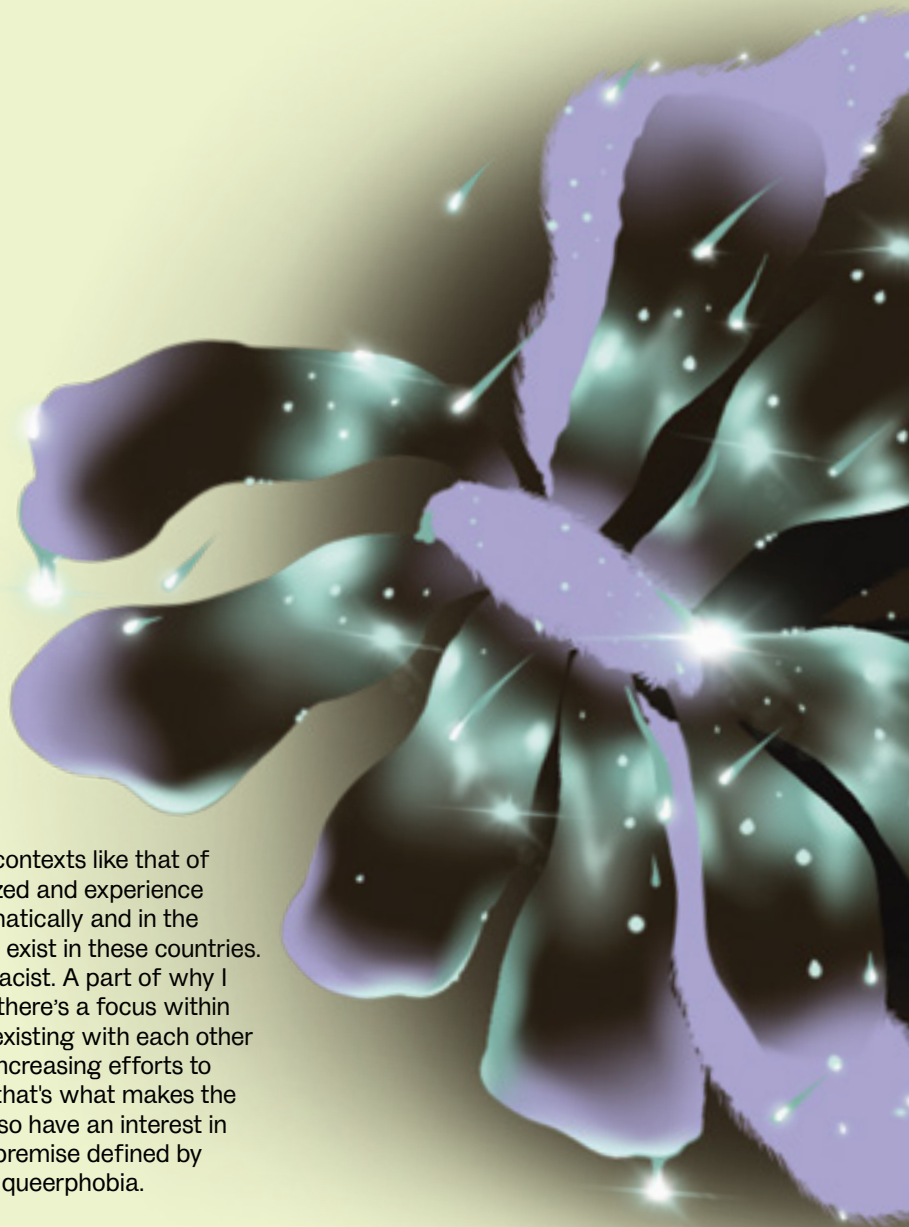
I: Do you feel like being in Denmark as a QPOC affects your access to spaces where intimacy can be cultivated? Does it impact how you're perceived and how you're able to express your identity?

SHE : I think now living in Denmark gives me a lot of freedoms that I feel like I wouldn't have where I grew up, in terms of how I feel and express myself. And I think being with other POC and sharing an intimacy with them has changed how I feel about being in Copenhagen – it feels more possible to exist in that way and to be able to share experiences, to find commonalities of experience. A lot of queer intimacies I've had with white people have made me feel... wrong? Like I was the wrong kind of queer or that I wasn't following some kind of linear path of how it should be. Or like this obsession with coming out, which I never really understood. People felt like you hadn't come into yourself yet if you hadn't had the same experience as them. I always felt like it was more complicated than that. And it was as though people would put me in this box of like: "Oh, you're a brown woman with this Muslim family and of course..." and it's not simple like that. How do you feel?

I: It's like listening to myself speak. I feel like it's been crucial to learn and trust that my choices and boundaries just have to be based on what feels right and safe for me, rather than on what's expected or dictated by this other predominant narrative. Especially as I live in a context where I'm a minority, targeted by racism – which for me creates the need to feel anchored in who I am, barring what's perceived about me by the white gaze. It's really nice to hear you talk about how intimacy with other QPOC can foster a very different emotion, and make you feel safer within yourself and the shape of your queerness. Like you're allowed to be who you are, not having that be questioned. A space beyond the pressure to explain yourself. And to be able to find that in a small place in Scandinavia.

SHE : There is definitely a bigger need for intimacy in contexts like that of Scandinavia where POC are so marginalized and experience threats of oppression and violence systematically and in the everyday – otherwise, it's very isolating to exist in these countries. Especially in Denmark, this country is so racist. A part of why I am still in Copenhagen is that it feels like there's a focus within the BIPOC and QBIPOC communities on existing with each other and reacting to these violences, but also increasing efforts to build spaces away from that. And I think that's what makes the most sense for me: finding people who also have an interest in creating our own spaces that aren't as a premise defined by racism or other kinds of violence, such as queerphobia.

I: I often wonder if intimacy among queer racialized people in Scandinavia is made stronger or fragmented by these constant outside pressures. I think a lot about how our surroundings affect how we're able to take up space and express desire – maybe in a different setting I would feel much more free and secure to explore and connect with less hesitation and inhibition, without feeling stunted. I can get very frustrated with what existing in this context has done to me in terms of not feeling as free as other people do. I think these factors have made my attempts at intimacy fragmented, because I myself have felt fragmented, I suppose. Is this something that you recognize?

SHE : Having grown up in a different city, I feel as though I have more space to be myself in Denmark — I've kind of made my own life here. I didn't grow up here and I've created my world here, in a way that is also limited because of the environment, but I am choosing how and with whom I spend my time, how I relate to people and how my relationships are. I don't have this feeling when I'm in my home town — there I feel very claustrophobic, it can be hard to be queer there and it feels like I can't be my full self. I've kind of just come to terms with that, but it can still hurt. I think as the baseline, though, everything is always fragmented, because it's never full — or, what is full? I try to think about it with more complexity because I think there is always fragmentation. I've always been jealous of white people whose lives seem so coherent in the way that everything ties together — that's never been a reality for me. I don't think that's my inherent goal, but I think about it a lot when I start to feel like there are different people in my life who I want to be close to — but there are barriers to reaching that closeness.

I: That aspect was also magnified for me due to a lack of role models or representation of queer Arab identities when I was growing up, which made it difficult for me to tie my Arab identity into how I relate to my gender identity or sexuality. And so my queerness had to instead go through this journey of being defined through the lens of white queerness. Gaining representation of Arab queerness now has set me free to define myself, or not do so, in a way that resonates with me rather than with the white expectation of me, my identity and my desires. Because I used to view my queerness through their lenses, on their terms, which was conflicting for me, like: "How do I reconcile this with my own reality, which is very different from theirs?"

SHE: For me it's been hard to distinguish what has been projected onto me and what actually exists within me. Because it is also a reality that there is a lot of queerphobia in the Arab contexts that I'm from, but now I relate to it in a more complex way than before. I have at times been very conflicted or confused about shame that I've been feeling, or about feeling repressed somehow, but then I asked myself: "Is this how I'm feeling or is it something that white people have put onto me?" It's nice to get to a point of opening up to seeing beyond just whiteness, because whiteness was really shoved down my throat in the process of integration. It's been a process to move away from that very consciously. And I like that you make this link with having representation of queer Arabs, making it clear that there's more to it, and there is queer expression and life with this background.

I: It's very freeing to recognize that there are so many ways to be queer, and to feel like a legitimate queer person in a way that has nothing to do with white expectations — even in Europe. In the moments and conversations that I have with my QPOC communities, I feel the most free to not have to prove anything or act any certain way. Before, always seeing the same kind of queerness, following the same trajectory, made me feel more and more alienated from the queer concept as a whole. When in reality there's a whole other universe of queerness. ❀

Älsade är — en motståndets kvinnor

TEXT Aylin Unal

Hela hennes existens utstrålar ett motstånd mot samhällets snäva normer. Hon ifrågasätter ständigt patriarkala värderingar, protesterar och går i sin egen väg. Hon flörtar, skojar, skrattar högt och bryr sig inte ett dugg om vad andra tänker och säger. Hon gör vad hon vill, till vilket pris som helst.

BİR ATIF YILMAZ FILMİ

VASIF ÖNGÖREN'İN OYUNUNDAN

ASIYE

MÜJDE AR

ALI POYRAZOĞLU

HÜMEYRA

NURAN OKTAR

Gün
ODAK FILM
TUTUKÇU TURKİYE

NASIL KURTULUR

YAMAN OKAY ▼ GÜLER ÖKTEN ▼ FUSUN DEMİREL ▼ FATOŞ SEZER ▼ YAVUZER ÇETİNKAYA
DURSUN A. SARIOĞLU ▼ DEFNE HALMAN ▼ SAVAŞ YURTTAŞ ▼ TANER BARLAS ▼ ALI YALAZ
TUNCAY AKÇA ▼ MEHMET AKAN ▼ GÜZİN ÇORAHAN ▼ TAYFUN ÇORAHAN ▼ OKTAY SÖZBİR
ESER: VASIF ÖNGÖREN ▼ SENARYO: BARIŞ PIRHASAN ▼ KAMERA: KENAN DAVUTOĞLU
MÜZİK: SARPER ÖZSAN ▼ DANSLAR: MEHMET AKAN ▼ YAPIMCI: CENGİZ ERGÜN

H

on är **Müjde Ar**, en rebell i den turkiska filmhistorien. Hennes radikala rollkaraktärer gör upp med patriarkala strukturer och börjar dyka upp på biograferna under 1980-talet. Med sina roller kritiserar Müjde Ar den manliga

dominansen. Hon ger sina karaktärer en chans att överleva i ett samhälle där kvinnors ära är det viktigaste av allt.

Den klassiska turkiska filmen *Asiye Nasil Kurtulur*, ("Hur Räddas Asiye"), regisserad av **Nejat Saydam** 1973, handlar om den ensamstående kvinnan Asiye och hennes hårda liv. I Saydams version spelas Asiye av **Türkan Soray**, Saydam är känd som "sultanen för turkisk film." Asiye jobbar ofrivilligt som sexarbetare och är oförmögen att ta sig ur sin situation. I filmens slut begår hon självmord.

Regissören **Atif Yılmaz** gör en ny filmatisering av storyn 1982. Denna gång står Müjde Ar i huvudrollen, vilket ändrar Asiyes öde. I den här versionen tar inte Asiye sitt liv, utan accepterar sig själv som hon är och växer i sin självkänsla. Det här är en ovanlig avslutning i turkisk film eftersom den anses omoralisk – för att rättvisa ska skipas måste Asiye enligt konservativa normer antingen bestraffas eller gifta sig. Enligt de normerna är det den modige mannen som ska kliva in som filmens hjälte och huvudkaraktär, och rädda kvinnans liv genom att gifta sig med henne. Men inte när Müjde Ar spelar huvudrollen.

Müjde Ar började sin karriär som skådespelerska inom teatern på 1970-talet, därefter fortsatte hon på vita duken. Statskuppen den 12 september 1980 innebar en vändpunkt för alla i Turkiet.

Förändringen satte sin prägel även på filmindustrin, och regeringen bedrev hård biografcensur. Som en reaktion fokuserade vissa regissörer på att skildra sociala problem, och det var under denna period som feministiska idéer växte fram för första gången. Müjde Ar blev den första att förändra spelreglerna för skådespelerskor. Hon undvek varken att visa sin kropp eller att kyssas framför kameran, och spelade många modiga, självsäkra och envisa kvinnor på film. Hennes karaktärer vågar följa sina drömmar och leva ut sin egen sexualitet.

Med sin roll i filmen *Teyzem* ("Min moster"), regisserad av **Halit Refig** 1986, gestaltar Müjde Ar singelkvinnan Ütfades liv i Istanbul. Ütfade bor i ett gammalt hus med sin familj och är utsatt för hedersrelaterat våld och förtryck. Med hjälp av sin list lyckas hon hitta olika knep för att göra sitt liv lättare. Tillsammans med sin kusin, en nioårig pojke, hittar hon ursäkter för att kunna lämna huset och träffa sin pojkvän, Erhan. Men när Erhan inte vill gifta sig med Ütfade tar förhållandet slut, och hon gifter sig istället med en man hon egentligen inte tycker om. I och med giftermålet kan hon nämligen flytta ut från sitt föräldrahem och befria sig från familjens

hårda kontroll över hennes liv. Men det blir inte som hon tänkt sig – hon är olycklig ihop med sin man och blir dessutom trakasserad av sin svärmor, som bor tillsammans med

paret. Ütfade förstår att det inte bara är föräldrarna som förtrycker henne utan hela samhället. Även kvinnor utövar social bestraffning och kontroll över varandra.

Hon uttrycker sina känslor i sin dagbok: "Jag förstår nu att det här livet inte är för mig. Ingenting är annorlunda mellan hemmets fyra väggar."

Müjde Ar berättar i sina roller vad som händer inom tystnadskulturen. Hennes karaktärer letar efter befrielse från samhällets förtryck. Hon ifrågasätter och gör narr av det patriarkala samhällets kvinnliga stereotyper. Filmen *Ah Belinda*, regisserad av

Atif Yilmaz 1986, är ett typiskt exempel på Müjde Ars ställning.

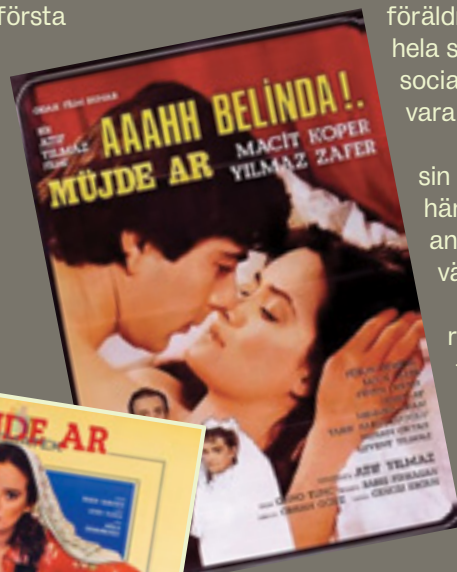
Ah Belinda är en film där verklighet och dröm blandas ihop. Naciye (Müjde Ar) är en typisk hemmafru med två barn. Hennes liv består av laga mat, städa och föda barn. Hon dagdrömmer om att vara teaterskådespelerska. Då heter hon inte Naciye utan Serap, en idealistisk, fri och modig kvinna. Naciye försöker hitta sin egen, verkliga identitet bortom rollen som hemmafru, en roll hon egentligen inte valt men som samhället krävt att hon intagit. Varken hon eller publiken kan bestämma vilken karaktär som är den verkliga, vem som egentligen är Naciye.

Müjde Ar representerar kvinnor med egna inre världar. Hon berättar om kvinnors sexualitet i samband med deras starka,

intima, komplicerade känslor. Det finns många kvinnor som är tacksamma för hennes arbete och för att hon visade dem att de inte är ensamma. Hon skildrade kvinnors rädslor, dilemman och drömmar, deras lust och tvekan på vita duken.

Müjde Ar utgör en av Turkiets aktiva, radikala och kritiska röster ännu i dag. ✿

Aylin Unal föddes och växte upp i Istanbul och flyttade till Sverige 2013. Hon har jobbat som journalist i 20 år, skrivit tre böcker på turkiska och hade under fem års tid sitt eget radioprogram i Istanbul. Hon doktorerade i journalistik vid Istanbuls universitet 2016.

Enligt de konservativa normerna är det den modige mannen som ska rädda kvinnans liv genom att gifta sig med henne. Men inte när *Müjde Ar* spelar huvudrollen. //

MARIA

TEXT Lisa Carlsson
& Maria Dalnäs

MARIA: Jag heter Maria Dalnäs, jag har en cp-skada sedan födseln, vilket gör att jag sitter i rullstol och pratar med ögonen, med hjälp av en bokstavstavla. Detta innebär också att jag har personlig assistans dygnet runt. Assistenterna hjälper mig med allt i min vardag. Jag älskar närhet och sex och har därför ett aktivt sexliv. Jag behöver hjälp även i sexlivet, vilket känns helt naturligt för mig. Rent praktiskt innebär det att assistenterna hjälper mig med avklädning och lägger eller sätter mig bredvid min sexpartner, sedan lämnar de rummet. Så vi får vara ifred. För mig är det viktigt att assistenterna är bekväma med det här redan från början, så jag brukar fråga om de är okej med att hjälpa till innan jag ska ha sex. Det är självklart att de inte måste hjälpa till om de är obekväma. Det är en frihet att med hjälp av assistansen kunna ha sex när jag och min eller mina sexpartners vill. Jag önskar att fler med funktionsvariationer och assistans ska kunna ha samma möjligheter som jag. För sex och närhet är fan det vackraste som finns.

LISA: Jag heter Lisa Carlsson, jag är skribent och arbetar med text på olika vis. Jag arbetar även timmar som personlig assistent. Mitt första assistentjobb var hos Maria. Det var hos henne jag lärde mig vad arbetet innebär. När jag flyttade från Göteborg, där Maria bor, slutade jag som hennes assistent. Men vi fortsatte vara vänner.

Jag har en tydlig minnesbild: Vi är fyra personer som sitter tillsammans i en korridor. Dörren till rummet vi sitter utanför står på glänt. Lugn musik spelar lågt därinne.

Jag hade lärt mig höra på Maria om hon är glad och har det bra eller om hon får en tonusspänning. När det senare hände gick jag eller en kollega in i rummet och hjälpte henne ur krampen. Tog tag i hennes hand och vred försiktigt om den. Det hjälper henne vanligtvis att slappna av. Sedan lämnade vi rummet igen. Maria låg naken i en säng i det dovt belysta rummet. Bredvid henne i sängen låg hennes man Ola. Han är också naken. De signalerade genom ljud när de är klara. Då tog vi allihop på oss plasthandskar och gick in för att hjälpa dem på med kläder och sedan upp i deras rullstolar.

Vi var deras personliga assistenter som stod där. I olika konstellationer, utanför olika rum. På vandrarhem i Stockholm under en försommardag. Blommande syrener utanför och en ljust väntande kväll. På ett hotell i Linköping några dagar innan jul, snön utanför och stadens alla ljus. I Olas lägenhet, rullstolsanpassad och enklast att arbeta i. På de andra ställena var det svårare, men det gick, med hjälp av mobila lyftar och god planering.

När jag började arbeta med Maria förstod jag snabbt att hennes kärleksrelation var otroligt viktig. Kanske viktigare än många andras. Eller iallafall att få prata om kärleken och berätta, om en kärlek fylld av längtan och lust, av hångel och sex. Jag lärde mig också att det är en relation som hänger på andra människor för att kunna upprätthållas. För att ens kunna ses krävs planering och enorm logistik. Att ha sex sker inte spontant. Det måste ske på ställen där det finns plats. Sängar som är tillräckligt breda, där ingen trillar ur. Det måste ske på vissa tidpunkter som är beroende av mattider och vila. Vi gjorde vårt bästa för att skapa romantisk eller sexig stämning. Släckte lampan, tände ljus och satte på musik.

MARIA: Musik är helt fantastiskt att knulla eller älska till. **Albin Lee Meldau** är absolut bäst. Jag är väldigt passionerad och kan njuta helt av stunden. Jag glömmar, jag är väldigt högljudd.

LISA: Jag tillfrågades ganska snabbt om jag var okej med att hjälpa Maria ha sex. Hon är noga med att ingen ska behöva göra något som inte känns bekvämt. Det kändes självklart att hjälpa henne att utforska sin sexualitet. Onani skedde på egen hand med hjälp av en liten vibrator som spändes fast över låren. När det fanns tid. När hennes föräldrar inte var hemma. Mellan måltider och vila. Hon var vuxen men bodde fortfarande hemma eftersom rullstolsanpassade lägenheter med rimlig hyra inte överhuvudtaget prioriteras i vårt samhälle. Numera bor hon i en egen lägenhet,

äntligen, efter många års längtan och frustration, och onani kan ske mer regelbundet.

MARIA: *En egen lägenhet, det betyder frihet och att jag och Ola kan släppa allt och älska som kaniner.*

LISA: Det kändes aldrig konstigt, det var en del av jobbet bara. Maria och de andra assistenterna hade skapat en trygg plats tillsammans

o_ock

där det inte kändes underligt att utföra uppgifter som var så intima. En intimitet som går utanför konventionell omvårdnad, blöjbyten, dusch, tandborstning och sondmatning. En närhet uppstår av att sitta bredvid någon som sover. Beröringen som inte är sexuell och inte traditionell kärlek utan hantering blir ändå en komplex relation. Det uppstår en ömhet där. När jag masserade hennes ben om nätterna. Att ha hennes huvud på min axel i den varma bassängen när hon simmade.

Det är först när jag jobbat för henne i något år som vi kommer in på samtalet om hur hennes cp-skada uppstod. Hennes mamma var med och berättade. Det var en förlossningsskada. Förlossningsvård som brast, inte tillräckligt mycket personal, det tog för lång tid och Maria fick syrebrist. Jag visste inte om det var ett känsligt ämne jag hade trevat mig in på. Om Maria tyckte att det blev jobbigt att prata om, om det gjorde hennes ledsen. Men hon sa bara att hon är glad att det blev som det blev. "Annars hade jag ju inte varit jag."

Maria samtalar genom ett verktyg med vilket hon stavar ut det hon vill säga med hjälp av ett färgkoordinerat alfabet. Som assistent lärde jag mig att läsa av hennes ögons rörelser och uttala hennes ord. Hennes språk gick från hennes blick via min mun. Och det gäller att inte vara pryd som assistent. Maria är väldigt extremt frispråkig, har mycket humor. Gillar att skämta grovt och chocka sin omgivning. Kanske framförallt genom att prata om sin sexualitet. Ibland kunde det kännas, inte obekvämt, men annorlunda, att vara ett verktyg för någon annan. Att vara en förlängning av sin brukares kropp pratas det om ibland när en arbetar som personlig assistent. Att vara någon annans händer och fötter. Men i vissa fall innebär det också att vara ett verktyg för någon annans uttryck, känslor och språk. Och en stor del av omgivningen behöver chockas, även om det Maria pratar om egentligen inte

är något extremt. Men de flesta icke-funkisar tänker förmodligen inte ens på att människor med funktionsvariation har en sexualitet. Många som träffar Maria tror inte att hon förstår vad de säger. Flera gånger har jag varit tvungen att säga till butikspersonal och diverse främlingar: "Prata direkt till Maria, hon förstår precis." Och jag kunde känna Marias vrede och frustration varje gång det hände. Som man känner en annan nära människas energi. Kroppen känner kroppen bredvid, utan ord.

MARIA: *När jag har klänning känner jag mig jävligt sexig. När jag är med Ola och efter en dusch känner jag mig nog sexigast. Jag vet inte helt om jag är straight. Jag vet inte vad jag är men iallafall inte straight. Det är verkligen viktigt för mig att människor förstår att jag har ett sexliv, jag försöker få folk att fatta det hela tiden. Vi är lika kåta som andra. Eller inte alla, det finns ju folk som är asexuella också. Men jag vill att de ska fatta att jag är en helt vanlig person med vanliga behov. Sex är ett sätt för mig att visa kärlek och ömhet, jag skulle inte klara mig utan det.* ✿

LISA

Det är verkligen viktigt för mig att människor förstår att jag har ett sexliv, jag försöker få folk att fatta det hela tiden. Vi är lika kåta som andra.

— MARIA DALNÄS

II

Älgköt

TEXT Lo Ragnar Lindström

BILD Roby Redgave

Jag har inte haft jeans på mig på en evighet. Röven känns uppklädd som för att ses på, kylan går rätt igenom. Jag vet inte om jag vill bli sedd på. Men vännen sa att det var snyggt och att Hon säkert också skulle dregla över mig. De skaver redan lite mot låren, de är tightare nu än för ett år sen, jag är halvvägs framme. Eriks skogsbyxor vore skönare, föreställer mig hans doft, slår den ifrån mig, han hade tyckt jag ser tillgjord ut. Kanske är jag det. Sömmen i grenen är tight, trycker mot klittan. Det har gått för lång tid sen jag låg i någons famn. Vänner bryter in på samma gångväg som jag, vinkar, vi kramas och går sista biten tillsammans mellan bruna tegelhusfasader. Hon undrar om jag är nervös, jag ljuger, hon undrar om jag tänker på honom, jag ljuger mer. Vi ska fira, tycker hon. Redan i trapphuset luktar det tungt av fylla och annat. Vi går tre Ålidhemstrappor och jag försöker att inte låta andfådd. Inne är ljuden starka från folk jag inte riktigt känner. Vänner stegar in och kramar folket och pekar åt mitt håll när hon hälsar på Henne. Hon ser åt mitt håll och jag kollar in i väggen medan jag krånglar av mig jackan.

Det var inte meningen att det skulle bli såhär. Han hade lagt märke till hur jag kollade och frågade mig, och jag var trygg så jag svarade. Han reagerade som om jag sagt något annat. Han såg på mig som om han vore ratad. Jag försökte krypa in i famnen, han lät sig inte tas i. Jag förstod inte vad det var. Senare förklarade vännen att jag är flata. Ordet skavde men hon tröstade med att längtan skulle svalna så fort jag börjar utforska. Utforska. Ordet smakar beskt. Hon firade som om jag kommit underfund med mig själv medan jag grät på insidan. Det som funnits i mig när han frågade var frågan om

hur det våta skulle kunna tänkas smaka. Få veta om det smakar annars än mitt. Jag ville fundera på det medan vi låg i soffan. Han sa kunnigt att jag ska veta vad jag vill innan jag får ligga där. Vännens lösning är att få det överstökat.

Jag får mig dricka i köket, upphovspersonen i för liten toppluva talar gott om den. Blir rädd för att bli blind, han verkar okunnig, men ingen kring mig tycks ha insjuknat. Dricker med stramt ansikte och sökande ögon. I vardagsrummet är vännen och hennes vänner och Hon. En fåtölj blir ledig och jag slinker ned. Sorlet är högljutt och jag kan inte fästa öronen i något samtal. Hon fångar in min blick och kliver ur ormgropen i soffan. Hon kommer närmre och hon doftar nå, läpparna rör sig på henne och jag nickar med och ler. Läpparna upprepar sig, vad heter du, säger hon. Ada, säger jag. Jag har hört gott om dig, säger hon. Jag vet inte om jag ska svara på det. Hon återgår till samtalet med ormgropen men sätter sig i mitt knä. Låren pressas mot armstöden under hennes tyngd. Hon pratar som om jag inte finns medan hon skiftar vikten mellan sittbenen. Mitt ansikte är gömt bakom hennes rygg, jag kollar på huden mellan byxor och tröja och det suger till i mitt skrev.

Hon bor tydligen här, tydligen är det ett kollektiv. Jag tänker på att det är nästan precis som han beskrivit det, studenter som tror de är hippies. Det är en spännande miljö, den är rätt härlig, men det känns att jag är på besök. Hennes rum är sprängfyllt med konstiga prydnadsobjekt. Ett myller av små porslinsfigurer som ingen anhörig velat ha och därför kört till Röda Korset med, det har hon både köpt och inrett med. Hon går runt i det lilla rummet och visar upp sig, visar mig hemmaritade affischer som sitter på väggarna och berättar korta historier från spelningarna de hör till. Jag sätter mig på sängkanten och kollar på allt.

Jag rycks tillbaka till nuet när hon drar i mitt hår. Ljudbilden av fest bakom rumsdörren håller sig långt i bakgrunden. I förgrunden är hennes andning. Andetaget skjuter fort genom hennes bröst. Jag blir varse om mig själv och vad som faktiskt pågår när min mun vandrar från hennes hals ner över hennes mage. Blir varse om vart jag är på väg, men det är inte jag som styr. Det är begäret. Mina händer tar i henne med kraft och en vilja att komma djupare än skinnet tillåter. Hon ler mot mig

med rovdjursblick. Ögonen häver sig bakåt när mina naglar brakar in i hennes hud. Näsan gröper sig genom hennes navel på vägen ned, händerna tar tag i hennes byxor och rycker i dem, hon hisnar. Det är blött. Huden het. Håret mörkt. Det glänser. Måste hejda mig från att inte begrava ansiktet direkt. Låta tänderna nagga ljumskarna och få till fler, värre, förnärmade njutningsfulla ljud. Hon har sagt varsågod. Jag säger i sinom tid. Handen söker en näve av mitt hår igen, jag tar fast den och håller den mot madrassen. Hon ålar sig och frustrationen börjar låta ynkelig, jag dryper. Hon är svullen och het, hon luktar härkomst. Med min tunga halkar snart hela mitt ansikte mot henne. Gula blickar möts, sen måste jag äta upp henne.

Efteråt klibbar det i mina ögonfransar. När de hårda skalven övergår till darrningar börjar tårarna rinna. Hennes fingrar lämnar min insida och jag smälter ut mot madrassen, väntar på hennes mjuka hud och att lägga sig och pusta ut mot halsen. Men det dröjer. När jag ser mig om ser jag hur hon sitter och iakttar mig. Hon slutar inte när jag möter hennes blick. Mer än en meter mellan våra kroppar, hon försöker prata med mig. Rummet blir kallt, jag ligger där svettig, snorig, naken och blöt. Hennes blick är oroad och jag behöver gömma mig. Hon börjar ställa frågor, undrar vad som blev fel, den kvävda gråtklumpen i halsen gör det omöjligt att svara henne. Finns det något hon kan göra? Kan hon hämta något? Handduk? Vatten? Mina trosor? Älgkött, tänker jag.

Efter mitt grepp slitit strån ur Eriks skalle och hans naglar lämnat mig skallad. Efter jag skrikit mig genom det råa förlösandet. Efter han fått mig att komma. Så ler jag. Så blir leendet till skratt, skrattet till gråt, medan hjärnan avfyrar en drös signalsubstanser två gånger om. Jag grinar och kroppen blir dökött och han stjälpes in mig i sin famn. Svetten hans är frän och trygg. Det blir blött och halkigt mellan hans axel och min kind. Det håriga bröstet under min arm häver sig stort och sakta. På en stund lirkar han sig ut från mitt huvuds slappa tyngd, trär en liten handduk mellan mina låar, brer filten över. Det blir lent och jag gråter mer. Han kysser mig i pannan och går in i köket med blankt kön. Kommer tillbaka med vattuglas, kniv och köttbiten. Går naken över såpskurat golv och kollar till elden. Stoppas kudde där jag ska luta ryggen, ger en hand att dra mig upp med, frågar om det känns bra. Jag nickar jo. Han luktar mig i nacken, drar en lina av osynliga döda hudceller. Så börjar han karva ur den mörka muskelbiten. Mycket tunna salta remsor rökt älg. Djupröda i motljuset. Sältan får munnen att saftas. Proteinet känns som överlevnaden. Så fort jag tuggat ur lägger han en ny skiva i min hand. Jag snörvlar och ler. Emellanåt tar han sig en grövre bit med hinnor i. Sakta blir jag människa igen. Vi ler åt varann, jag snyter mig, han ber mig dricka vatten. Han ställer ifrån sig fikaten på nattduksbordet, lägger oss ned igen. Först nu behövs språket. Till att berömma och återberätta det som kändes. Insvept i sträva filten, starka svetten, trygga famnen.

Jag kan inte göra annat än att klä mig. Språket har låst sig. Hennes oro har övergått i frustration över att jag inte svarar henne i ord. Nyss höll våra molekyler på att flyta samman, nu vill jag vira halsduken högt runt halsen. Känner mig dum och råkar säga någon alldaglig hejdå-fras. Taklampan i hallen stänker ett hårt ljus mot

mig. Festen är död, någon röker i köket och nickar åt mig, jag viker undan med blicken, en annan har smällt av i soffan. Inifrån hennes sovrum känner jag en blick i nacken som jag kliver ut. Vännen har skickat sms innan hon for och när hon kom hem, nyckeln finns i postlådan och en lyckönskning inför ligget. Jag skriver till en annan kontakt innan jag lämnar trapphuset.

Det är svinkallt ute och egentligen idiotiskt att gå ut småfull i jeans. Snön knarrar och himlen är mjölkig i småtimmarna. Försöker sitta en stund i en busskur men det är för kallt. Jag promenerar genom brunt tegel och feströker själv. De bruna husen tar aldrig slut, jag kontrollerar att gatorna har nya namn, ändå fortsätter teglet. Jag vet inte om jag blivit nå klokare. Ifred under rodnad mjölkhimmel tåls det att tänkas på att jag knappt sagt ja till något av det här, bara fått förklarat för mig att jag int vet vem jag är. En känsla av orättvisa viker sig under längtandet. Ljuden av folk som raglar hem studsar snömjukt mellan husväggarna. Till slut kommer han. Jag hoppar in i pickupens varma passagerarsäte, han säger något lite vasst om vad jag gör i storstan. Jag frågar samma sak, han skyller på jobb, på helgen, undrar jag, han har dröjt sig kvar, erkänner han. När jag biter torra skinflagor ur läpparna kommer hennes smak. Jag kollar på honom, ser formen på hans näsrygg medans han kör sakta ut genom stan. Ska du med hem, undrar han, om jag får, svarar jag. ❀

Skribenten är den västerbottniska poeten
Lo Ragnar Lindström.

Roby (they/den/hen) är Våg-sol/Skorpion-måne,
pedagog, formgivare och Art Director för
Tidskriften Astra sedan 2021.

i

Jag:

Jag gjorde den där utmaningen
med min sökhistorik

:

shipping from the us

how to ask someone out

what does + in lgbtq+ mean

apple pie recipe

belgravia

search comments in google document

billie eilish

Vad säger det ens om mig?

Hon:

Om du inte fattar det
tänker jag inte berätta det

ii

Jag:

Det betyder ingenting

Jag menade det bara
som en enkel komplimang
Hon fattade att
det inte betyder något

Det var bara
en inbillning
ett infall
en insikt

Du vet ju hurdan jag är
Det betyder ingenting

Hon:

Att det inte betyder något
betyder också något

iii

Jag:

Är jag faktiskt så här
billig?

Så här f ö r u t s ä g b a r ?

Hon ler mot mig med
mörkrött läppstift och näspliercing
och jag storknar på min öl
(Hon doktorerar i miljöbiologi
skriver sin avhandling om
zebrafiskars artbeteende
Jag vill studera henne
sa jag
förstås inte
men vad skulle jag inte göra för att få
sitta med henne i laboratoriet?)
Det var två veckor sen
och vi har chattat nästan varje kväll
och det är inte alls som att jag
plötsligt förstår
vad alla kärlekslåtar handlar om

Hon:

Äntligen trillar polletten ner
för dig också
Välkommen till klubben

ip

Jag:

Märktes det
att jag drack
hemskt mycket
igår kväll ...?

Hon:

Jag tror ingen
vid sina sinnes fulla bruk
kunde missa det

D

Jag:

Det är fanimej
o m ö j l i g t
att flirta med flickor
i den här skeva världen

Hur ska man få henne att fatta
(hon som är så smart
så söt
så rolig
så sexig –
ska jag sluta
innan jag blir
en kliché?)
att "I like you very very much"
inte bara är vänner emellan
utan
VERY VERY GAY INTENDED

Jag har bjudit henne på bio
Jag har bjudit henne på drinkar
Jag har bjudit henne hem på te
med tydliga och oanständiga avsikter
(vi kysstes i soffan
nästan. nästan.
benen som ett trassel
mina fingrar mot hennes ärmfåll
hennes händer på mitt knä)

Och dagen efter säger hon
hur trevligt hon hade det
vilken fin vän jag är
och jag tänker bara:
JAG KUNDE VARA DIN FLICKVÄN
OM DU BARA LÄT MIG

Vad ska man riktigt göra
för att få dem att fatta?

Hon:

Jag skickar dem en artikel:
10 Signs She's Actually Flirting With You
och ser till att uppfylla
minst 8 av dem

DI

Jag:

Det spelar ingen roll
att hon for på festen
utan mig
Hon får väl göra
som hon vill?
Och jag gör
som jag vill
(Fast jag skulle ju vilja
att vi ville samma sak:
gå på samma fest
ens vara bjudna
på samma fest)

Men det spelar ingen roll
Hon får väl göra
som hon vill
Det spelar ingen roll

Hon:

Att det inte spelar någon roll
spelar också en roll

DI

Jag:

Alltså nu orkar jag inte
vänta längre
Nu tänker jag skicka det!
Kan du läsa igenom det?

Hon:

Ge mig en minut

Hon:

Jag förstår
vad du vill säga
men det är

lite

spretigt

Hon:

Hon kanske inte riktigt
lyckas uppfatta
vad du vill säga

Jag:

Hmm

Hon:

Sov på saken
och skicka det
imorgon

Jag:

Hmm

Hon:

Sov på saken
och skicka det
imorgon

Jag:

Jag skickade det redan

Hon:

Men för i helvete

piii

Jag:

jag lyssnar på
vad som helst som är tungt
och drar mig ner till jorden
för det snurrar utom kontroll nu

kan inte tänka på annat än
att jag vill sitta bredvid dig
vill sitta i din famn
(över ditt ansikte)
bita dig
på ställen jag inte sett
men drömmer om
vill täcka dig i mörklila
läppstift över bröstet
de där höftbenen
att ta i
gud vad jag vill
ta i
(vara i)
dig

Hon:

Nu skickade du nog
till fel person

Jag:

MEN HERREGUD FÖRLÅT

Jag:

Alltså sorry sorry sorry
fy fan vad pinsamt

Hon:

Nej nej
det var jävligt bra!

Hon:

Skicka nu bara till rätt person
så ska du se att det blir
hur lyckat som helst

Hon:

Om jag var hon
skulle jag helt klart
vilja ligga med dig tillbaka

Jag:

...

Jag:

Okej

Jag:

Tack

Jag:

ANTAR JAG

Sandra Holmqvist skriver poesi och
arbetar med språkgranskning och
litteratur. Hon är hemma från och
bor i Vasa.

ORDBOK

BISEXUALITET: Sexuell och/eller romantisk attraktion till både män och kvinnor, eller till mer än ett kön/genus, eller till personer oavsett kön/genus (det sistnämnda kan även benämnas pansexualitet).

BONDAGE: Innebär inom BDSM att begränsa någons rörelsefrihet, mentalt eller fysiskt.

CP: Förkortning för cerebral pares, en funktionsvariation där rörelseförmågan påverkas. Cerebral pares kan ta sig olika uttryck hos olika personer – en del har bara enstaka besvär, andra har många funktionsvariationer.

DOM: En förkortning för dominant som används inom BDSM. En dom utövar överenskommen makt över en eller flera andra personer.

FUNKIS/ICKE-FUNKIS: Funkis är ett kortare ord för att benämna en person med funktionsvariation, alltså där den fysiska, psykiska eller intellektuella funktionsförmågan avviker från normen. En icke-funkis är en person vars funktionsförmågor uppfyller samhällets normer.

HEDERSRELATERAT VÅLD: En typ av kollektivets maktutövande genom förtryck och våld, alltså inte det våld som sker mellan enskilda personer. Hedersrelaterat våld begränsar ofta unga människor i deras livsval och kärleksrelationer. Det finns inget samband mellan någon specifik religion eller kultur och hedersvåld.

KINK: Olika överenskomna aktiviteter som skapar njutning. För att något ska kallas kink brukar det ingå att det i andra kontexter inte är njutningsfullt, eller vanligt.

KOMMA UT: Idén om att en som hbtq-person ska vara synlig som just hbtq och därmed "komma ut" i offentligheten, inför sin ursprungsfamilj, på sin arbetsplats och så vidare. Termen är problematisk bland annat eftersom synlighet inte är detsamma som säkerhet (synlighet utan säkerhet kan resultera i våld) och hur säkra hbtq-personer är i offentligheten hänger ihop med en rad privilegier som är ojämnt fördelade dem emellan.

Att en blir mer verklig som hbtq-person om en kommer ut lägger också makten över en persons identitet i det omgivande samhällets händer – istället för att det som spelar roll är vad personen själv vet om sig själv, blir det omvärldens blick/vetskap som ger giltighet.

NEURODIVERSITET: Neurologiskt annorlunda, det vill säga ett ord som beskriver att det finns en neurologisk mångfald hos människor. Termen används för att belysa att diagnoser som till exempel asperger och ADHD inte är funktionsnedsättningar eller sjukdomar, utan helt enkelt lite andra sätt att fungera på än det neurotypa.

QUEER: Ordet kan innebära olika saker, vara både självbeskrivande, alltså en identitet, och syfta på queerteori eller queeraktivism (<https://www.regnbagsankan.fi/utbildning/fakta-om-hbtiq/>). När queer används för att beskriva en identitet brukar det innebära att personen på något vis bryter mot normer kring kön, genus, sexualitet eller relationer, "exempelvis genom att vara transperson, ha en icke-monogam relation eller skaffa barn med en vän istället för en kärlekspartner" (<https://www.rfsl.se/hbtiq-fakta/begreppsordlista/>). Queer är alltså inte ett

annat ord för homosexuell, utan ett eget begrepp som kan beskriva en uppsjö av olika sätt att leva normbrytande på. Som teoretiskt begrepp definieras queer av just det som inte låter sig definieras – det finns inte ett enda, allomfattande sätt att ringa in och definiera queer på, eftersom det queera är det som alltid är i förändring, alltid utmanar och förskjuter för givet tagna normer. På svenska har ordet skev ibland använts som ett alternativ till queer, framförallt inom humaniora och litteraturvetenskap, av forskare som Mia Franck, Hilda Jakobsson och Maria Margareta Österholm.

Queer är ett exempel på ett ord som återtagits (eller reclaimats, från engelskans reclaim). Det innebär att ordet först användes nedlåtande om personer som bröt mot normer gällande genus och sexualitet, varpå det med tiden plockades upp av personerna själva och började användas som ett sätt att beskriva deras egna identiteter och liv. Det finns många exempel på när ord har gjort liknande resor, där de gått från att vara skällsord till att innebära någonting positivt och kraftfullt för de som använder orden om sig själva. Just queer började användas som en självbeskrivande term av aktivister inom grupper som amerikanska Queer Nation under slutet av 1980- och början på 1990-talet. Queerteorin växte fram ur och tillsammans med queer-aktivismen, och det är inom dessa rörelser som ordets nuvarande betydelse har sina rötter.

SEPARATISM: Att begränsa vilka som deltar i en grupp baserat på till exempel hur personerna identifierar sig vad gäller genus, hur de rasifieras, eller var de står politiskt. En vanlig form av separatism ses inom idrotten, som är uppdelad i herr- och damklasser (det varierar dock om dessa utgår ifrån hur personerna själva identifierar sig, eller om det är omvärldens definitioner som avgör i vilken grupp de placeras). Separatism används också i politiska och aktivistiska sammanhang.

SOME: Sociala medier.

SUBMISSIV/SUB: Submissive är det engelska ordet för undergiven. Det används för att beskriva någon som underordnar sig en annan persons vilja eller kontroll i en BDSM-kontext.

SWITCH: Används om en person som intar både dominanta och undergivna positioner inom BDSM.

TRAUMARESPONS: När nervsystemet reagerar med fight/flight, fawn eller freeze då en person upplever ett hot som påminner om tidigare trauma. Fight/flight är en aktivering, kroppen gör sig redo för att fly eller kämpa. Freeze är när kroppen istället stänger ned, blir trög eller "spelar död" tills den upplevda faran är över. Fawn är en sorts undflyende beteende, där kroppen för att skydda sig själv uppvisar en lugn yta, medan insidan känns kaotisk.

Orden antropocen, BDSM, BIPOC/POC, cisperson, diaspora, diskurs, fallocentrism, heteronormativitet, normativitet, integration, internalisering, objektifiering, rasifierad/rasifiering och trans finns i Astras ordlistor från 2020 och 2021.

- 5 **Dikt** *Sara Hallström*
- 9 **Åtta sonetter om intimitet av William Shakespeare** *Tova Gerge*
- 12 **Soft Craft** *Kaitlyn D. Hamilton*
- 18 **Den kastrerade madonnan** *Emma Strömberg*
- 22 **Like Air Like Dust (working title)** *Lisa Lepistö*
- 27 **Minnen ut ur garderoben** *Mai Palmberg*
- 32 **Dikt** *Linnéa Enström*
- 33 **Om asexualitet i queera sammanhang** *Sam*
- 36 **Hur vi finns** *Juliet Atto*
- 40 **Dialog mellan Rosanna och Mathias**
Rosanna Fellman & Mathias Rosenlund
- 42 **On the composition of closeness
and setting ourselves free** *Leila Inanna Sultan*
- 46 **Müjde Kar – en motståndets kvinna** *Aylin Unal*
- 50 **Maria och Lisa** *Lisa Carlsson & Maria Dalnäs*
- 52 **Älgkött** *Lo Ragnar Lindström*
- 55 **VERY VERY GAY INTENDED i-viii** *Sandra Holmqvist*

